

В ЄС досягли угоди щодо покращення якості повітря

Допустимі ліміти концентрації пилу зменшать з 25 мкг/м³ до 10 мкг/м³, а діоксидом азоту – з 40 мкг/м³ до 20 мкг/м³

Європарламент та країни-члени ЄС досягли угоди про посилення стандартів якості повітря, а саме зменшення граничних і цільових концентрацій діоксиду азоту та пилу PM_{2,5} до 2030 року.

Нові норми наближені до рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), повідомляє Reuters.

За даними Європейського агентства з навколишнього середовища у 2021 році забруднено повітря призвело до сотень тисяч смертей в ЄС, зокрема:

- 253 000 смертей – від забруднення дрібнодисперсними твердими частинками PM_{2,5}, що впливає на людей із серцево-судинними захворюваннями;

- 52 000 смертей – від забруднення діоксидом азоту (NO₂), яке найбільше впливає на людей, що хворіють на діабет;

- 22 000 смертей – від короткочасного забруднення озonom (O₃).

Зазначається, що допустимі ліміти концентрації пилу зменшать з 25 мкг/м³ до 10 мкг/м³, а діоксиду азоту – з 40 мкг/м³ до 20 мкг/м³.

В матеріалі розповіли, що країни-члени ЄС до 31 січня 2029 року, з певних причин і за суворих умов, зможуть подати запит на перенесення кінцевого терміну досягнення граничних значень якості повітря на більш пізній термін.

Угоду мають офіційно підтвердити в Європарламенті та Раді ЄС. Після цього розпочнеться процедура її ухвалення.

Нагадаємо, дослідження Європейського агентства з навколишнього середовища показало, що на континенті щонайменше 1200 дітей щороку помирає від наслідків вдихання забрудненого повітря.

Експерти наголошують, що діти особливо чутливі до брудного повітря, оскільки забруднюючі речовини можуть мати постійний вплив на їхній розвиток. Негативний вплив забрудненого повітря починається ще до народження. Так, якість повітря пов'язують з низькою вагою при народженні та передчасними пологам.

Забруднення повітря твердими частинками PM_{2,5} та PM₁₀, тобто пилом, є серйозною проблемою, яка впливає на здоров'я людей і тварин. Хоча такий пил є природним явищем, однак завдяки антропогенному впливу понад 99,9% людей на планеті дихає повітрям з перевищеним вмістом твердих часток PM_{2,5}.

Основним джерелом утворення PM_{2,5} є транспорт та спалювання викопного палива. Так під час руху авто на пил перетворюються частинки покришок та гальмових колодок, викиди від спалювання бензину та асфальтне покриття. Окрім того, джерелами пилу є об'єкти будівництва, виробництва цементу, сільське господарство, лісові пожежі, спалювання сухоостою та сміття тощо. PM_{2,5} може утворитися навіть з токсичних газів у повітрі, які за певних умов реагують один з одним та утворюють кристали.

У низці міст України, особливо у зимовий період, рівень забруднення пилом часто сягає шкідливого рівня. Для боротьби з цим явищем громади розробляють відповідні програми.

Джерело: Reuters

Аномальне цвітіння культових дерев

Жакаранда в Мексиці почала цвісти набагато раніше належного терміну.

Раннє цвітіння жакаранди в Мексиці викликало суперечки про зміну клімату. Вчені стурбовані тим, що в цьому році ця знаменита рослина почала цвісти в середині зими, а не в березні, як це буває зазвичай.

Як пише Reuters, щовесни вулиці столиці Мексики забарвлюються у фіолетовий колір через цвітіння тисяч дерев жакаранди. Їх ефектні кольори приваблюють не тільки погляди жителів і туристів, а й птахів, бджіл і метеликів, які знаходять в них їжу і притулок.

Але цього року щось змінилося. Деякі жакаранди почали квітнути на початку січня, хоча вони зазвичай прокидаються навесні. Раннє цвітіння викликало тривогу вчених і жителів самого Мехіко, де дерева стали культовою частиною міських вулиць.

Як повідомляється вчені вже почали досліджувати, наскільки широко поширений феномен раннього цвітіння, і прийшли до висновку, що всьому виною зміну клімату.

«Жакаранда починає цвісти в січні або лютому, тобто взимку, коли ще не настав їхній час», - кажуть біологи. За їхніми даними, через підвищення температури зима в мексиканській столиці закінчилася в цьому році раніше, в середині січня, а не в кінці березня, як це відбувається зазвичай.

Через аномально теплу зиму в Японії деякі сорти сакури вже почали зацвітати.

Зазвичай пік сезону цвітіння сакури спостерігається в березні і квітні. При цьому традиційно першою в кінці лютого розквітає сакура сорту Кавадзу. Але цього року ці дерева вже випустили квіти ще до середини лютого. Місцеві жителі стурбовані, що квіти почнуть опадати раніше звичайного і це зіпсує традиційний Фестиваль цвітіння сакури.

В Токіо вже заявили, що саме в їхньому місті дерева розквітнуть першими. І хоча для японців це часто є приводом для гордості, цього року раннє цвітіння викликає тривогу.

У 2023 році квіти сакури з'явилися на десять днів раніше, ніж зазвичай, і зрівнялися з ранніми рекордами, встановленими в 2020 і 2021 роках. А тепер, ймовірно буде побито не лише цей рекорд, а й досі недосяжний рекорд 1950-х років.

Раннє цвітіння сакури очікують через аномально теплу погоду в Японії. У багатьох південних містах температури повітря вже зараз піднімаються до 23-24 градусів тепла, що за багато навіть для досить теплої Японії. Загалом за останній місяць в країні вже встановлено близько 600 температурних рекордів місцевого значення.

Джерело: Reuters

Законопроект «Про державну кліматичну політику» загрожує досягненню низки цілей

Колізії можна уникнути, якщо законопроект визначатиме як довгострокові, так і середньострокові цілі

Законопроект «Про основні засади державної кліматичної політики» визначає лише довгострокові цілі, що може зашкодити юридичній обов'язковості досягненню середньострокових.

Аналітик ресурсно-аналітичного центру «Суспільство і довкілля» Зоряна Козак попередила про можливу колізію, адже середньострокові цілі має регулювати Довгострокова стратегія низьковуглецевого розвитку Кабінету міністрів, йдеться на Facebook-сторінці РАЦУ.

Козак пояснила, що Кабмін може затвердити стратегію низьковуглецевого розвитку розпорядженням (акт з організаційно-розпорядчих та інших поточних питань) або постановою (акт нормативного характеру).

«Якщо це буде розпорядження, то сумнівною є юридична обов'язковість середньострокових цілей», - наголосила вона.

За її словами, цієї колізії можна було б уникнути, якби законопроект визначив як довгострокові, так і середньострокові цілі.

Козак додала, що законопроект визначає:

- основні принципи та систему державної кліматичної політики;
- формування та досягнення її цілей;
- здійснення кліматичного планування;
- основні засади моніторингу впровадження державної кліматичної політики.

«Одним із ключових питань законопроекту є встановлення кліматичних цілей державної політики. Цінність саме цього закону полягала б у встановленні юридично обов'язкових кліматичних зобов'язань України, на що звертала увагу Європейська Комісія», - сказала вона.

Документ розробило Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів та оголосило про початок громадського обговорення. Пропозиції та зауваження до нього можна надсилати до 5 березня.

Як повідомлялося раніше, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів розробило проєкт Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та оголосило про його обговорення.

Джерело: ecopolitic

Українські компанії звітуватимуть про викиди парникових газів з фтором

Це допоможе пом'якшити парниковий ефект та негативний вплив на озоновий шар планети

В Україні компанії, що працюють зі фторованими парниковими газами та озоноруйнівними речовинами, мають вести облік інформації щодо їхнього використання.

Такі норми передбачає Порядок ведення та подання звітності операторами контрольованих речовин, що набув чинності, повідомляє Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів у Facebook.

Зазначається, що відтепер підприємства зобов'язані вести облік інформації, яка має охоплювати всі етапи життєвого циклу фторованих парникових газів та озоноруйнівних речовин. Тобто від початкового переміщення через кордон до кінцевого видалення чи переробки.

Звітувати про таку діяльність компанії мають за урядовою Формою №992 від 23 вересня 2020 року.

У повідомленні пояснили, що річні звіти щодо викидів таких речовин допоможе:

- створити базу даних для аналізу та ухвалення обґрунтованих рішень щодо зменшення впливу на довкілля вже зараз;
- розробити та впроваджувати нові технології та методи роботи, які б менш негативно впливали на озоновий шар та парниковий ефект.

Нагадаємо, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів розробило проєкт Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та оголосило про його обговорення.

Стратегія допоможе сформулювати та реалізувати державну політику у сфері зміни клімату, зокрема під час повоєнної відбудови.

Зазначається, що Кліматична стратегія базуватиметься на провідних технологіях і враховуватиме національні інтереси, а також:

- визначає основні стратегічні цілі системного підходу до проблеми зміни клімату;
- забезпечує формування цілісної та послідовної державної політики низьковуглецевого розвитку;
- допоможе Україні виконати євроінтеграційні зобов'язання та адаптувати законодавство до норм ЄС.

Стратегія реалізовуватиметься у чотири трирічні етапи протягом 2024-2035 років. Оцінку досягнення її цілей проводитимуть за результатами виконання трирічних операційних планів. На їхній основі формуватимуть пропозиції з подальшої реалізації.

Джерело: ecopolitic

Швидкий запуск СТВ загрожує її ефективності

Побудова української СТВ – це довготривалий та кропіткий поетапний процес

Аналітик з GMK Center Андрій Глущенко попередив, що форсування запуску системи торгівлі квотами на викиди (СТВ), пілотний запуск якої анонсовано на 2025 рік, збільшує ризики майбутніх “перекосів” у її роботі.

Неякісна СТВ може зашкодити економіці, не виконувати свої функції, або ж не буде визнаватися з боку європейських партнерів, повідомляє Європейська бізнес асоціація.

Як відомо, СТВ допоможе українським компаніям уникнути податкового тягаря європейського механізму вуглецевого коригування імпорту (СВАМ), сплата якого почнеться з 2026 року. Сплата вуглецевого мита підштовхує уряд України до швидкого введення СТВ.

Глущенко підкреслив, що запровадження СТВ є однією з вимог Угоди про асоціацію з ЄС. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів підтримує виконання цієї вимоги та планує:

- у 2024 році подати до Верховної Ради законопроект щодо створення СТВ;
- у 2025 році запустити систему у пілотному режимі;
- у 2026 перейти до повноцінної роботи цієї системи.

“На перший погляд, все виглядає ідеально – Україна рухається у фарватері євроінтеграційного курсу, а уряд цей рух рішуче підтримує. Однак коли починаєш розбиратися детальніше, виникають серйозні питання щодо реалістичності заявлених амбіцій”, – зазначив він.

Аналітик пояснив, що першу фазу європейської СТВ (EU ETS) запускали близько 5 років і систематично вдосконалювали систему. Наразі в ЄС діє вже четверта фаза EU ETS, до якої йшли 19 років. Україна може використовувати певні європейські напрацювання в СТВ. Проте повністю скопіювати систему неможливо через різні ступені економічного розвитку.

Глущенко зазначив, що запуск української СТВ, яка з першого етапу була б максимально наближена до поточної EU ETS, потребує врахування критичних питань, зокрема:

- який масштаб охоплення (види економічної діяльності, види парникових газів);
- як встановити верхній ліміт викидів у системі – на довоєнному чи поточному рівнях;
- які діятимуть правила розподілу квот у СТВ тощо.

На його думку, деякі з цих питань потребу-

ють серйозних обґрунтувань, наприклад, врахування викидів підприємств на окупованих територіях, корегування верхнього ліміту викидів після деокупації цих територій тощо.

Він пояснив, що в EU ETS частина квот виділяється безкоштовно на основі бенчмарків, тобто викидів найбільш ефективних установок галузі, що стимулює підприємства знижувати викиди. Однак незрозуміло, як розраховувати ці бенчмарки для України.

Глущенко підкреслив, що в ЄС для обґрунтування деяких елементів ETS збирали дані протягом двох фаз у 2005-2012 роках, паралельно впроваджуючи систему моніторингу, звітності і верифікації викидів (МЗВ). Хоча Україна запустила власну МЗВ у 2021 році, отримати перші верифіковані дані стосовно вуглецевих викидів у 2022 році не вдалося.

“Станом на зараз система МЗВ не працює, як потрібно, і ми не маємо повних даних щодо викидів, а ці дані дуже важливі для обґрунтування елементів дизайну української СТВ. Щоб зібрати достатню кількість даних, на нашу думку, потрібно як мінімум 3 роки повноцінної роботи МЗВ”, – сказав він.

Аналітик додав, що параметри СТВ потрібно ще їх узгодити між собою і втілити у відповідні нормативно-правові акти – ця робота також потребує часу. В Україні також немає у достатній кількості фахівців, які б потенційно могли б підтримувати й адмініструвати роботу СТВ. Для їхньої підготовки потрібно мати затверджені правила роботи СТВ, які наразі лише напрацьовуються.

“Побудова української СТВ – це довготривалий поетапний процес, який має спиратися на дорожню карту гармонізації української СТВ з EU ETS. Лише за такої умови ми можемо сконструювати таку СТВ, яка дійсно сприятиме європейській інтеграції України та досягненню наших кліматичних цілей”, – підкреслив Глущенко.

Нагадаємо, міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець вкотре заявив, що в Україні у 2025 році запустять у тестовому режимі СТВ (систему торгівлі викидами), а у 2026 році – у повноцінному. Проте в експертній спільноті вважають такі строки нереалістичними.

Прискорення декарбонізації та впровадження системи торгівлі квотами на викиди є одним з завдань Єврокомісії для євроінтеграції України.

Джерело: eba.com.ua

До заповідника на Одещині прибули перші весняні мігранти

Дивовижні чубаті птахи під час шлюбного періоду виконують у повітрі неймовірні трюки.

У національний природний парк «Тузлівські лимани» (Одеська область) заздалегідь прибули кулики.

Про це повідомив співробітник нацпарку, доктор біологічних наук Іван Русев. «Декілька днів тому у Тузлівських лиманах з'явилися перші весняні мігранти з Півдня - чайки. Бачили чотирьох птахів на луках», - розповів науковець.

За його словами, цю пташку неможливо переплутати завдяки довгому чубчику на потилиці й контрастному білому та чорно-зеленому пір'ю. Зазвичай кулик гніздиться (починаючи з квітня) на відкритих, порослих травною ділянках, сирих або тимчасово затоплених. У деяких місцевостях зустрічається також на сухих ґрунтах агроценозів. Гніздо влаштовує на голій землі або в траві. У період шлюбних залицянь самці всіляко намагаються себе проявити, виконуючи у повітрі акробатичні трюки, видаючи специфічні крики й характерні звуки пір'я крил.

Як уточнив вчений, раціон птаха складається з різноманітних безхребетних, яких пташенята з батьками шукають в траві або на мілководдях.

«Офіційно визнаною назвою виду *Vanellus vanellus* українською мовою є чайка. Саме цей термін є широко вживаним у науковій орнітологічній літературі та словниках української мови. У період русифікації України протягом 20 століття також застосовували синонім - «чибіс», що походить від російської «чибис», - додав Русев.

У «Тузлівські лимани» прилетів рідкісний птах

Нещодавно у національному природному парку «Тузлівські лимани» був помічений рідкісний птах – лунь польовий. Він населяє відкриті, порослі травною простори, розташовані в лісових, чагарникових або заболочених районах країни. У період зимівлі його можна спостерігати на узбережжі лиманів, в болотистих місцевостях, поблизу орних земель. Таких птахів у «Тузлівських лиманах» небагато – до десяти.

В Україні гніздування таких птахів трапляється в деяких північних районах Полісся і, можливо, частині Західної України. Зимують красені переважно в степовій та лісостеповій смугах.

Сучасний стан української гніздової популяції польового луна перебуває у критичному стані

Джерело: unian

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ (МІНДОВКІЛЛЯ)
вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepri.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

23.02.2024

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА»

код за ЄДРПОУ 04880386,
вул. Пирогівський шлях, 26, м. Київ, 03083
(заявник та його адреса)

23.02.2024

(дата видачі)

21/01-2023101211165/1

(номер висновку)

2023101211165

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

21/01-2023101211165/2 від 23.02.2024

(номер і дата звіту/про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності «Продовження промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області»

За результатами оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, здійсненої відповідно до статей 3, 6 – 7, 9 і 14* Закону України

«Про оцінку впливу на довкілля», а саме: планованої діяльності з продовження промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області, встановлено, що:

процедура оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) розпочата 17.10.2023 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (далі – Реєстр) – 2023101211165), 27.12.2023 до Реєстру внесено звіт з оцінки впливу на довкілля (далі – Звіт з ОВД), оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД та інші документи;

повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, було опубліковано в друкованих медіа «Еко Журнал “Акцент”» від 11.10.2023 № 20 та «Еко Газета “Акцент”» від 11.10.2023 № 20, а також розміщено на дошках оголошень, підтвердженням чого є фотофіксація;

з дня офіційного оприлюднення зазначеного повідомлення про плановану діяльність, зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності до міністерства не надходили;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля було опубліковано в друкованих медіа «Еко Журнал “Акцент”» від 27.12.2023 № 24 та «Еко Газета “Акцент”» від 27.12.2023 № 24, а також розміщено на дошках оголошень, підтвердженням чого є фотофіксація;

громадські слухання обговорення Звіту з ОВД планованої діяльності відбулись 25.01.2024 о 12:00 годині в режимі відеоконференції;

врахування пропозицій та зауважень, що надходили з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також протягом громадського обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД, відображено у звіті про громадське обговорення, що є невід’ємною частиною даного висновку.

Основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

Згідно зі Звітом з ОВД, планованою діяльністю передбачається продовження промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області (площа в межах технічної границі 14,09 га) шляхом збільшення площі кар’єру (до 51,9 га) і глибини відпрацювання з метою видобування корисних копалин: суглинків, крейди.

Місцем провадження планованої діяльності є територія Рівненського району Рівненської області в межах контуру спеціального дозволу на користування надрами Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) – 0,8 км на північний схід від с. Новомиськ Здолбунівської міської територіальної громади.

ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна» отримало спеціальний дозвіл на користування надрами від 18.04.2003 № 2962 (додаток 1 до Звіту з ОВД). Загальна площа Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) згідно зі спеціальним дозволом на право користування надрами становить 51,9 га.

Географічні координати кутових точок Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) наведено в спецдозволі. Карта-схема розташування Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) з визначеними межами спеціального дозволу представлена на рис. 1.1, 1.2 Звіту з ОВД.

Протоколом ДКЗ від 23 вересня 2021 № 5376 Здолбунівське родовище (ділянка гідровідвалів) визначено підготовленим до промислової розробки (додаток 2 до Звіту з ОВД). За складністю геологічної будови Здолбунівське родовище (ділянка гідровідвалів) віднесено до групи родовищ простої геологічної будови (1 група) відповідно до Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр.

Планована діяльність буде здійснюватися за межами населених пунктів. Розташування Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) по відношенню до населених пунктів Рівненського району Рівненської області наведено на рис. 1.3 Звіту з ОВД.

Найближчим населеним пунктом по відношенню до території планованої діяльності є с. Новомиськ Здолбунівської територіальної громади. Відстань від території планованої діяльності до найближчих житлових будинків с. Новомиськ становить 1167 м. Карта-схема розташування житлових будинків с. Новомиськ по відношенню до Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) наведена на рис. 1.4 Звіту з ОВД.

Загальна площа (проектного/додаткового та існуючого) земельного відводу Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), необхідного для забезпечення розробки родовища, становить 63,0461 га, в тому числі:

існуючий землевідвід площею 22,4165 га, що включає: кар’єр в межах технічної границі площею 14,09 га; тимчасовий відвал ГРШ площею 1,29 га; під’їзні та технологічні автодороги з територіями прилеглими до кар’єру загальною площею 7,04 га. Документи на право користування земельними ділянками наведено в додатку 3 до Звіту з ОВД;

додатковий землевідвід площею 40,6296 га. Землевідвід буде здійснено на основі земельного сервітуту та/або оренди земельної ділянки (за неможливістю оформлення сервітуту). Земельна ділянка відноситься до земель лісгосподарського призначення – заліснена.

Централізоване обслуговування кар’єрної техніки та працівників кар’єру Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) здійснюватиметься на промайданчику ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна» та відповідно до Звіту з ОВД, не є об’єктом даної планованої діяльності.

Промайданчик ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна» розташований на відстані до 3,5 км від кар’єру Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), господарська діяльність здійснюється на підставі висновку з оцінки впливу на довкілля, виданого Міністерством енергетики та захисту довкілля України від 30.03.2020 № 7-03/12-2019112599/1.

Планована діяльність буде реалізована в межах земель лісгосподарського призначення. Видалення лісонасаджень буде здійснюватися на земельних ділянках де планується розміщення кар’єру. Район проведення планованої діяльності (ділянка гідровалів) охоплює квартал 12 вид. 1, 5, 8-9, 15, 17-18, квартал 13 вид 2-7, квартал 14 вид. 1-4 Здолбунівського лісництва Філії «Костопільське лісове господарство». Карта-схема земель лісгосподарського призначення, таксаційний опис земельних ділянок, витяг зі звіту з оцінки впливу на довкілля «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок: суцільні рубки головного користування – площа 127,1 га щорічно, суцільні санітарні рубки – 64,6 га щорічно надано листом Філії «Костопільське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» від 26.10.2023 № 1362/26.14-2023 (додаток 5 до Звіту з ОВД).

При проведенні підготовчих робіт планованої діяльності наявна потреба:

- у видаленні лісових насаджень на площі 40,6296 га. Видалення лісонасаджень буде здійснюватися з використанням бензопил, вивезення деревини буде здійснюватися спецавтотранспортом;

- у проведенні гірничопідготовчих робіт (знімання ґРШ, улаштуванні захисного валу, тощо). ґРШ буде зніматися селективно за допомогою бульдозера, екскава-

тора-навантажувача та переміщуватися самоскидами в відвал. Відвалоутворення буде здійснюватися у відпрацьованому просторі кар'єрів: Здолбунівське родовище (ділянка гідровідвалів); Здолбунівське родовище, ділянки №№ 1, 2. Роботи з обладнання захисного валу будуть виконуватися з використанням екскаватора, бульдозера, самоскидів.

Породи зовнішнього розкриву представлені ҐРШ потужністю до від 0,0 до 1,3 м, при середній 0,6 м та гумусованими суглинками потужністю від 0,0 до 5,8 м, при середній 0,8 м, породи внутрішнього (проміжного) розкриву – пісками потужністю від 3,0 до 18,0 м, вапняками потужністю до 3-4 м, суглинками і алевритами потужністю від 0 до 13 м, а також вивітрілою крейдою потужністю 0,0-3,4 м.

Об'єми розкривних порід Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) наведено в таблиці 1.7 Звіту з ОВД. Передбачається внутрішнє відвалоутворення розкривних порід. Розташування відвалів розкривних порід наведено в додатках 14, 16 до Звіту з ОВД.

Видобування корисних копалин буде здійснюватися відкритим способом. Система видобування: поглиблююча, транспортна, багатоуступна з паралельним просуванням фронту робіт, зовнішнім розташуванням тимчасового складу суглинків, внутрішнім розташуванням відвалу розкривних порід та зовнішнім розташуванням тимчасового відвалу ґрунтово-родючого шару (ҐРШ). Складна конфігурація кар'єру обумовлює виділення трьох черг відпрацювання запасів:

1-ша черга – запаси корисних копалин в межах існуючого земельного відводу. Горизонт відпрацювання запасів крейди – відмітка +185 м. В межах існуючого земельного відводу (1 черга) запаси суглинків майже відпрацьовані;

2-га черга – запаси корисних копалин в східній частині родовища в межах проектного земельного відводу площею 21,86 га;

3-тя черга – запаси корисних копалин в північній частині родовища в межах проектного земельного відводу площею 18,77 га.

Проектом для відпрацювання запасів корисних копалин та розкривних порід встановлюються наступні відмітки робочих горизонтів: +185 м, +190 м, +200 м, +210 м, +220 м, +230 м, +240 м, +250 м, +260 м. Нижній уступ +185 м та горизонти із відмітками +190 м, +200 м добувні по крейді. Решта горизонтів являються суміщеними: +210 м (крейда та проміжний розкрив), +220 м (крейда, проміжний розкрив та суглинки), +230 м, +240 м, +250 м, (три останні – проміжний розкрив, суглинки та зовнішній розкрив), +260 м (суглинки та зовнішній розкрив).

Напрямок добувних робіт східний, від існуючого положення гірничих робіт, згодом в межах 2 черги – східний і північний, 3 черги – спочатку північний, а потім східний.

При експлуатації кар'єру здійснюється штучне водозниження за рахунок дренажної системи у кар'єрний ставок, де працює постійний водовідлив насосами у ставок-відстійник розташований на проммайданчику біля відділення «бовтанок». Відстояна вода використовується для задоволення виробничих і технологічних потреб підприємства, зокрема для приготування шламу.

Крейда і суглинок передбачаються до розробки екскаваторним способом в кар'єрі Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) з наступним транспортуванням до шламоприготувального відділення бовтанок (відстань транспортування до 3,5 км).

Промислові запаси корисних копалин Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) на 01.01.2023 становили: суглинок – 5 746,6 тис.т; крейда – 18 700 тис.т. Продуктивність кар'єру з видобутку суглинку та крейди: видобуток крейди – 1306,5 тис.т/рік; видобуток суглинків – 402,7 тис.т/рік. Проектний термін відпрацювання кар'єру становить 14,2 років.

Режим роботи кар'єру: на розкривних роботах – сезонний 184 дні в три зміни тривалістю 8 годин/змін; на видобувних роботах – цілорічний 365 днів у три зміни тривалістю 8 годин/змін. Основні показники кар'єру наведені в табл. 1.9 Звіту з ОВД.

Після завершення робіт з розробки родовища, передбачається проведення рекультивативної території планованої діяльності.

Планована діяльність має здійснюватися з урахуванням екологічних умов висновку з оцінки впливу на довкілля, виданого Міністерством екології та природних ресурсів України від 30.03.2020 № 7-03/12-20191112599/1.

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності

Планована діяльність з продовження промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області може впливати на компоненти довкілля. Впливу можуть зазнати ґрунт, геологічне, повітряне та водне середовища, рослинний і тваринний світ.

Незапланований негативний вплив на навколишнє середовище можливий лише при аварійних ситуаціях. До основних причин аварій і надзвичайних ситуацій на об'єкті планованої діяльності можна віднести: порушення правил безпеки руху, правил експлуатації автомобільного транспорту або гірничого обладнання/техніки; порушення правил охорони праці, безпеки ведення гірничих робіт; порушення правил пожежної безпеки; природне фізичне зношення вузлів технічних засобів; порушення регламенту ведення гірських робіт; причини природного характеру (землетрус, сильна злива, сильний снігопад, сильний вітер, сильний туман).

При штатних умовах експлуатації об'єкта господарської діяльності аварійні ситуації не передбачаються. З метою недопущення виникнення аварійних ситуацій

Звітом з ОВД передбачено ряд організаційно-технічних заходів, спрямованих на локалізацію та ліквідацію ситуації, а також недопущення забруднення навколишнього природного середовища, впровадження заходів щодо дотримання вимог чинного законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Санітарно-захисна зона для об'єкта визначається відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24.07.1996 за № 379/1404 (ДСП 173-96). Для планованої діяльності з видобування крейди та суглинку ДСП 173-96 розмір нормативної санітарно-захисної зони не встановлено.

Згідно зі Звітом з ОВД, розмір пропонованої санітарно-захисної зони кар'єру складає 200 м від межі кар'єру відповідно до обґрунтування встановлення санітарно-захисної зони для Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна». Проект встановлення санітарно-захисної зони для кар'єру представлено в додатку 20 до Звіту з ОВД.

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ, враховуючи дані, наведені в звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме те, що:

- планована діяльність. Метою планованої діяльності є продовження промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області;

- вплив на ґрунти та геологічне середовище під час провадження планованої діяльності. Згідно з даними Звіту з ОВД, площа існуючого земельного відводу знаходиться в користуванні ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна» на підставі договору оренди земельної ділянки від 29.07.2009 (20,5706 га в межах земельної ділянки з кадастровим номером 5622682800:00:007:0299 та 0,6662 га в межах земельної ділянки з кадастровим номером 5622682800:00:007:0298) та договору оренди земельної ділянки від 05.10.2012 (0,4584 га в межах земельної ділянки з кадастровим номером 5622682800:00:007:0453).

Відповідно до Звіту з ОВД, проектний земельний відвід (40,6296 га) є частиною земельної ділянки державної власності з кадастровим номером 5622682800:11:001:0009, що перебуває в постійному користуванні ДСГП «Ліси України», в особі Філії «Костопільське лісове господарство». Загальна площа земельної ділянки складає 365,4235 га, цільове призначення – 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг.

На першому етапі (протягом 3 років) передбачається відвести земельну ділянку площею 21,86 га, яка є складовою частиною земельної ділянки із кадастровим номером 5622682800:11:001:0009. Решта площі проектного земельного відводу площею 18,77 га, в межах 3 черги відпрацювання балансових запасів, яка є складовою частиною земельної ділянки із кадастровим номером 5622682800:11:001:0009, буде необхідна після 10 року роботи кар'єру Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), виключення становить відокремлена ділянка в південній частині площею 3,12 га, яка передбачається до відведення разом із 2 чергою відпрацювання запасів.

Відповідно до Звіту з ОВД, серед ґрунтів району реалізації планованої діяльності переважають чорноземи опідзолені (опідзолені ґрунти переважно на лесових породах), що залягають суцільним горизонтом (за виключенням ділянок порушених гірничими роботами) потужністю до 1,2 м, при середній 0,6 м. Зазначені ґрунти не відносяться до особливо цінних земель, визначених статтею 150 Земельного кодексу України та Переліком особливо цінних груп ґрунтів, затвердженим наказом Держкомзему України 06.10.2003 № 245. Землі, на які прогнозується розповсюдження впливу планованої діяльності, відносяться до малоцінних.

У процесі видобутку корисних копалин земельні ресурси зазнають впливу, який виражається у виведенні з обігу земель під об'єкти планованої діяльності, порушенні шару ґрунту і підстеляючих порід, порушенні природного рельєфу в межах земельного відводу.

При проведенні робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву, відокремлену ґрунтову масу буде знято, складовано, збережено. При знятті ґрунтового покриву буде здійснюватися його пошарове зняття і роздільне складування верхнього, найбільш родючого шару ґрунту, та інших прошарків ґрунту відповідно до структури ґрунтового профілю, а також материнської породи. Знятий ґрунт буде використано для рекультивативної порушених при реалізації планованої діяльності земель.

Геолого-економічна оцінка (дорозвідка та довивчення) суглинків і підстеляючих порід (крейди) Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Здолбунівському районі Рівненської області представлена в додатку 32 до Звіту з ОВД.

При розробці родовища вплив на надра відбуватиметься внаслідок вилучення надр; перетворення або порушення геологічного середовища що проявляється у вигляді: створення кар'єру; зміни гірничо-геологічних, структурних характеристик і властивостей геологічного середовища, що вміщує мінеральні утворення; зміни ландшафту території, зайнятої під геологічними і гірськими відводами; геомеханічних змін, що призводять до зміни рельєфу місцевості та погіршенню геологічної структури гірських порід через формування відвалів; деформацію земної поверхні внаслідок ведення гірничих робіт; гідрологічних змін що призводять до зміни положення та динаміки руху підземних вод і гідрографічної мережі, погіршенню водного режиму ґрунтового покриву через дренажний вплив відкритих гірничих виробок на

водний режим території; деформацію земної поверхні в результаті відкачування поверхневих та підземних вод (осушення родовища).

Для зменшення негативного впливу на ґрунти та надра Звітом з ОВД передбачаються відповідні заходи;

- вплив на атмосферне повітря під час провадження планованої діяльності. Відповідно до Звіту з ОВД, під час провадження планованої діяльності викиди в атмосферне повітря будуть здійснюватися від неорганізованих джерел викиду під час рубки лісонасаджень, улаштування захисного валу, знімання ГРШ, облаштування в'їзних траншей, розкривних роботах, видобутку суглинків, видобутку крейди, рекультивації кар'єру. Результати розрахунку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря наведено в табл. 1.22 Звіту з ОВД.

Характеристики джерел викидів, їх параметри, а також кількісний та якісний склад викидів забруднюючих речовин, які потрапляють до атмосферного повітря, під час реалізації планованої діяльності наведено в табл. 1.24 Звіту з ОВД. Сумарний валовий викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря при виконанні робіт з реалізації планованої діяльності (з врахуванням пересувних джерел викидів) становить 1216,92 т/рік. Загальна кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря для кожного з етапів виконання робіт наведена в табл. 1.25 Звіту з ОВД.

Доцільність виконання розрахунків розсіювання проведено для джерел викидів, що працюють одночасно з урахуванням всіх етапів виконання робіт та представлено в табл. 1.23 Звіту з ОВД. Результати розрахунку приземних концентрацій у контрольних точках (межа розрахованої санітарно-захисної зони – 200 м та найближчої житлової забудови) з урахуванням фонових концентрацій під час здійснення планованої діяльності представлено в табл. 1.26, 1.27 та в додатку 28 до Звіту з ОВД. Карта-схема розрахункової санітарно-захисної зони наведена в додатку 28 до Звіту з ОВД.

Під час реалізації планованої діяльності з розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), концентрація забруднюючих речовин на межі розрахункової санітарно-захисної зони становить менше 1,0 ГДК;

- вплив на водне середовище під час провадження планованої діяльності. Відповідно до Звіту з ОВД, при реалізації планованої діяльності, санітарно-побутове обслуговування робітників кар'єру Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) здійснюється централізовано на території існуючого проммайданчика Здолбунівського родовища ділянки №№ 1, 2

ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна». Питне водопостачання робітників в межах кар'єру здійснюється привозною водою питної якості. Норма витрати питної води становить 1,725 м³/добу).

Для побутових стоків, що утворюються при санітарному обслуговуванні робітників задіяних в межах кар'єру, облаштовується герметичний вигріб об'ємом 3 м³. З герметичного вигребу, по мірі накопичення, побутові стоки вивозяться спеціалізованим підприємством на міські очисні споруди, скид стічних вод відсутній.

Для накопичення та відкачки кар'єрних вод, на території кар'єру Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), використовується водозбірний зумпф. Розрахунковий водоприплив у кар'єр, за рахунок атмосферних опадів – 435 м³/добу, за рахунок підземних вод – 198 м³/добу. Сумарний водоприплив до кар'єру – 633 м³/добу. Кар'єрні води з зумпфу, по існуючому трубопроводу, електричними насосами перекачуються у ставок-відстійник, розташований на проммайданчику Здолбунівського родовища ділянки №№ 1, 2 ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна». В ставку-відстійнику здійснюється очищення кар'єрних вод.

Очищена кар'єрна вода, що накопичується/очищається в ставку-відстійнику, використовується для технологічних потреб підприємства:

для виготовлення шламу грубого помелу (в кількості 0,469 м³/т клінкера, або 0,189 м³/т шламу);

для пилоподавлення кар'єрних доріг в літній період (добовий об'єм водоспоживання 89 м³/добу, річний об'єм 17800 м³/рік);

для пожежогасіння (норма витрати води становить 10 л/с).

У разі переповнення ставка-відстійника, очищені кар'єрні води скидаються в р. Устя. Скид зворотних вод до р. Устя здійснюється на підставі дозволу на спецводокористування, виданого Державним агентством водних ресурсів України від 20.09.2021 № 63/РВ/49д-21 (додаток 22 до Звіту з ОВД). Карта-схема місця скидання зворотних вод з ставка-відстійника наведена на рис. 1.12 Звіту з ОВД.

Вплив скиду кар'єрних вод на гідрологічний стан р. Устя та математичне моделювання впливу планованої діяльності на гідрологічний режим водного об'єкту наведено в Нормативному розрахунку водокористування і водовідведення (обґрунтування потреби у воді) та в Гідрологічних розрахунках на річку Устя у місті Здолбунів Здолбунівської територіальної громади Рівненської області, виконаних Басейновим управлінням водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну у 2023 році (додатки 25, 26 до Звіту з ОВД).

За даними, наведеними в дослідженнях впливу Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) на гідрологічний стан підземних та поверхневих вод, водозниження при розробці кар'єру буде становити: на відстані 1550 м – 0 м; на відстані 1000 м – 0,1 м; на відстані 500 м – 0,2м; на відстані 300 м – 0,2м. Зазначене водопониження в межах депресійної лійки, що виникає при розробці Здолбунівського

родовища (ділянка гідровідвалів), не матиме вплив на водозабезпечення населення прилеглих населених пунктів – відстань до с. Новомиськ становить 1167 м, крім того, с. Новомиськ має централізоване водозабезпечення, що здійснює РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». Водоносні горизонти, що розкриваються при розробці Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), не використовуються для централізованого водозабезпечення;

- вплив на рослинний і тваринний світ, території та об'єкти природно-заповідного фонду під час провадження планованої діяльності.

Відповідно до листа Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації від 24.10.2023 № 1889/0/23, територія планованої діяльності не належить до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, територій, резервованих для наступного заповідання та водно-болотних угідь міжнародного значення.

Згідно з наведеним листом, поруч з ділянкою планованої діяльності знаходиться заповідне урочище місцевого значення «Дівоча гора» площею 266,7 га (Копитківська сільська рада Здолбунівського району), що перебуває в користуванні ДП «Рівненський лісгосп» та відповідно до рішення Рівненської облради від 16.11.20112 № 784 «Про впорядкування об'єктів природно-заповідного фонду області» розташоване – Здолбунівський район, Здолбунівське лісництво: квартал 16 виділи1-11; квартал 17 виділи 1-17, 23,24; квартал 18 вділи 1-14; квартал 19 виділи 1-9, 12-16; квартал 20. Зазначена ділянка входить до складу Оженинсько-Клеванського екологічного субкоридору (копія листа наведена в додатку 6 до Звіту з ОВД).

Згідно з листом Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації від 17.11.2023 № 2078/0/05/1-05/23, клопотань щодо включення території планованої діяльності до переліку територій та об'єктів екологічної мережі до департаменту не надходило (копія листа наведена в додатку 8 до Звіту з ОВД).

Відповідно до Звіту з ОВД, найменша відстань від території планованої діяльності до найближчого об'єкту природно-заповідного фонду – ботанічного заказника місцевого значення «Урочище "Дівоча гора"», становить 391 м. Планована діяльність буде здійснюватися за межами об'єктів Смарагдової мережі.

Дослідження з оцінки впливу на флору та фауну промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в межах додаткового відведення прилеглої до родовища території виконано науковцями

ФОП Берташ Б.М. в 2023 році (далі – Звіт з виконання науково-дослідної роботи, наведений в додатку 34 до Звіту з ОВД).

За результатами проведених досліджень на території планованої діяльності та на обстежених ділянках прилеглої території видів рослин, які включені до Червоної книги України або до міжнародних охоронних списків, раритетних рослинних угруповань, які внесені до Зеленої книги України, типів природних оселищ, включених до резолюції 4 Бернської конвенції не виявлено. Водопониження в межах депресійної лійки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) не вплине на стан рослинного та тваринного світу на прилеглої території та лісових екосистем заповідного урочища «Дівоча гора».

Згідно зі Звітом із виконання науково-дослідної роботи, підтверджено відсутність на території планованої діяльності (в межах додаткового землевідводу на площі 40,6296 га) та на обстежених ділянках прилеглої території, зокрема на території заповідного урочища «Дівоча гора», видів тварин, що занесені до Червоної книги України та до міжнародних охоронних списків. Не підтверджено пролягання шляхів міграції тварин через описувану територію.

Прямого впливу на прилеглу територію, зокрема на території заповідного урочища «Дівоча гора» розробка кар'єру не здійснюватиме.

За результатами проведених розрахунків Філії «Костопільське лісове господарство» ДП «Ліси України» внаслідок втрат лісогосподарського виробництва через використання лісових земель у цілях, не пов'язаних з веденням лісового господарства, вирубування лісових насаджень і недержаного доходу необхідно відшкодувати 27689,61 тис. грн (Звіт з науково-дослідної роботи «Оцінювання втрат лісового господарства, обсягів депонування вуглецю та його очікуваного вивільнення на ділянці планованої діяльності з продовження промислової розробки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) в Рівненському районі Рівненської області» наведено в додатку 35 до Звіту з ОВД);

- вплив на клімат і мікроклімат під час провадження планованої діяльності. Відповідно до Звіту з ОВД, згідно з нормативами оцінки фітомаси та депонованого вуглецю лісотвірних порід України насаджень на території планованої діяльності наразі депонують 54,04 т вуглецю на рік, виконуючи екологічні функції з поглинання потрапляючих в атмосферу парникових газів. Внаслідок вирубування лісових насаджень цей вуглець буде вивільнений. Рекультивація територій під об'єктами планованої діяльності з наступним відновленням лісових насаджень відновить баланс;

- вплив на соціальне та техногенне середовища під час провадження планованої діяльності. Згідно зі Звітом з ОВД, оцінка ризику планованої діяльності на здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря проводиться за розрахунками ризику неканцерогенних і канцерогенних ефектів. Дані розрахунку розвитку неканцерогенних ефектів для планованої діяльності наведено в табл. 5.2 Звіту з ОВД. Ризик розвитку шкідливих неканцерогенних ефектів на здоров'я населення

розглядається як вкрай малий. Розрахований канцерогенний ризик буде низьким, тобто допустимим для здоров'я населення. Рівень соціального ризику населення впродовж життя складає $0,96 \times 10^{-6}$ чол./рік та визначається як прийнятний.

Відповідно до листа Управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації від 28.11.2023 № 1506/0/01-13/23, за результатами розгляду матеріалів планованої діяльності, ситуаційного плану Здолбунівського родовища, висновку за результатами наукового археологічного дослідження від 02.06.2023 № 09-в/19-23 ДП «НДЦ «Охоронна археологічна служба України»» Інституту НАН України, використання ділянки планованої діяльності для цілей надрокористування відкритим способом не суперечитиме вимогам охорони культурної спадщини (додатки 11, 12 до Звіту з ОВД);

- вплив шуму та вібрації на довкілля під час провадження планованої діяльності. Згідно зі Звітом з ОВД, при реалізації планованої діяльності джерелами шуму буде кар'єрна техніка. Розрахунок рівня шуму виконувався для розрахункової точки на межі найближчої житлової забудови (с. Новомисььк). Розрахований сумарний рівень звуку в розрахунковій точці на території що прилягає до житлової забудови, від всіх джерел шуму які використовуються при провадженні планованої діяльності, становить – 16 дБА та не перевищує нормативних значень.

Згідно зі Звітом з ОВД, джерелом вібрації при відпрацюванні корисних копалин буде гірнична та автотранспортна техніка. Вплив вібрацій у кар'єрі будуть зазнавати машиністи основних видобувних, навантажувальних і транспортних механізмів. Вібрація в кар'єрі класифікується як загальна. Вібрація, яка виникає під час роботи гірничого обладнання та технологічного транспорту може передаватися через ґрунт на будівлі і споруди, розташовані в безпосередній близькості, відстань передачі коливань не перевищує 10 м. Вплив вібрації в межах житлової забудови відсутній;

- вплив радіаційного забруднення, електромагнітного та іонізуючого випромінювання на довкілля під час провадження планованої діяльності. Відповідно до даних Звіту з ОВД, планована діяльність не відноситься до підприємств з технологічними процесами, які є джерелами статичної електрики, електромагнітних та іонізуючих випромінювань.

Згідно зі Звітом з ОВД, у процесі геологорозвідувальних робіт в межах Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) були проведені радіаційно-гігієнічні дослідження. Журнал польових радіометричних спостережень в межах Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів), результати радіаційно-гігієнічної оцінки проб суглинків і крейди та сертифікати на вміст радіоактивних речовин в продукції ПрАТ «Дікергофф Цемент Україна» наведено в додатку 29 до Звіту з ОВД. Згідно з НРБУ-97 «Норми радіаційної безпеки України» крейда та суглинки Здолбунівського родовища (ділянка гідровідвалів) за значеннями сумарної питомої активності радіонуклідів відносяться до 1 класу ($A_{ef} \leq 370$ Бк/кг) і придатні для використання в усіх видах цивільного і виробничого будівництва без обмежень;

- управління відходами під час провадження планованої діяльності. Згідно зі Звітом з ОВД, при здійсненні планованої діяльності будуть утворюватися відходи, перелік та обсяг утворення яких наведені в табл. 1.13 Звіту з ОВД. Відомості про управління відходами, що утворюватимуться при реалізації планованої діяльності представлено в таблиці 1.16 Звіту з ОВД.

Копії договорів на видалення та відновлення відходів наведені в додатку 21 до Звіту з ОВД.

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене,

а саме на те, що:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (ґрунти та геологічне середовище, атмосферне повітря, водне середовище, рослинний і тваринний світ, природно-заповідний фонд, клімат і мікроклімат, соціальне та техногенне середовища) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим;

за результатами аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на ґрунт, геологічне, повітряне та водне середовища, рослинний і тваринний світ. При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт, та провадження планованої діяльності, а саме:

- до початку провадження планованої діяльності визначити та встановити санітарно-захисну зону відповідно до вимог чинного законодавства;

- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Земельного кодексу України, законів України «Про охорону земель», «Про землеустрій» та згідно з Правилами розроблення робочих проектів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86;

- користування земельними ділянками здійснювати лише при наявності доку-

ментів землекористування;

- зняття, перенесення та зберігання родючого шару ґрунту та розкривних порід здійснювати відповідно до вимог законодавства;

- здійснювати зберігання родючого шару ґрунту та розкривних порід за межами ділянок провадження планованої діяльності лише при наявності документів землекористування;

- на суб'єкта господарювання покладається обов'язок збереження якісних показників родючості ґрунтів, які знімаються та складуються, з метою їх подальшого повернення у стан придатний для використання за призначенням;

- не допускати змішування родючого ґрунту з мінеральним ґрунтом;

- при формуванні ярів відвалів родючого шару ґрунту та розкривних робіт реалізовувати кути відкосів з метою попередження зсувних явищ;

- вживати заходи щодо забезпечення захищеності родючого шару ґрунту та розкривних порід від вітру;

- з метою запобігання ерозії відвалів родючих ґрунтів їх поверхню необхідно закріплювати та засівати сумішшю бобовозлакових, довгорічних трав;

- реалізовувати заходи, передбачені Звітом з ОВД, з метою зменшення впливу планованої діяльності на ґрунти;

- не допускати потрапляння в ґрунт відходів, нафтопродуктів, паливо-мастильних матеріалів та інших забруднюючих речовин, а у разі надзвичайних ситуацій – забезпечити локалізацію, ліквідацію та відновлення до природного стану ґрунтів;

- для попередження виникнення ерозійних процесів в ґрунтах при здійсненні підготовчих робіт, місця проїзду агрегатних лісових машин укладати порубковими рештками (сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);

- здійснити рекультивацію земель після закінчення провадження планованої діяльності відповідно до діючого законодавства України;

- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Гірничого закону України та Кодексу України про надра;

- діяльність із видобування корисних копалин здійснювати на підставі спеціального дозволу на користування надрами в межах географічних координат ділянки надр;

- забезпечити проведення систематичного маркшейдерського та гірничо-технічного контролю за розробкою родовища;

- забезпечити маркшейдерський моніторинг за робочими і неробочими уступами і бортами кар'єру;

- дотримуватись вимог раціонального використання природних ресурсів та охорони надр відповідно до статті 56 Кодексу України «Про надра»;

- вивезення до місць постійного складування та подальше використання корисної копалини повинно здійснюватися відповідно до вимог законодавства;

- виконувати заходи щодо запобігання або зменшення розвитку небезпечних геологічних процесів і явищ;

- плановану діяльність, зокрема викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, здійснювати відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- вживати заходи з метою мінімізації викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря при впровадженні діяльності;

- не перевищувати встановлені гранично допустимі концентрації по основним забруднюючим речовинам на межі санітарно-захисної зони та найближчої житлової забудови;

- забезпечувати проведення контролю за дотриманням затверджених нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- забезпечити здійснення організаційно-господарських, технічних та інших заходів щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки в галузі охорони атмосферного повітря;

- вживати заходи з метою мінімізації викидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря при провадженні технологічних операцій;

- здійснювати заходи щодо зменшення пилоутворення під час проведення планованої діяльності;

- при виконанні виймально-навантажувальних і транспортувальних робіт передбачити та забезпечити виконання заходів із пилоподавлення автодоріг і під'їздів до місць навантаження і розвантаження автотранспорту та території провадження планованої діяльності;

- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Водного кодексу України;

- водокористування здійснювати на підставі дозволу на спеціальне водокористування у відповідності до вимог статті 49 Водного кодексу України;

- забезпечити дотримання встановлених дозволом на спеціальне водокористування лімітів забору та використання води;

- забезпечити виконання статті 44 Водного кодексу України;

- забезпечити організацію збору, очищення (зокрема, нафтовловлювачі та пісковловлювачі) дощових та талих вод;

- забезпечувати безперебійну ефективну роботу і підтримання у справному стані споруд та обладнання для очищення стічних вод;

- виконувати заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів,

організувати повторне використання очищених кар'єрних вод для технологічних потреб виробничого процесу;

- не допускати потрапляння неочищених стічних вод у підземні водоносні горизонти;

- скидання стічних вод у водні об'єкти допускається на підставі та в межах дозволу на спеціальне водокористування;

- забороняється скидати зворотні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониження, кар'єри тощо);

- забезпечити створення мережі спостережних свердловин для моніторингу якісного і кількісного складу підземних вод;

- забезпечити здійснення систематичних спостережень за якісним і кількісним складом поверхневих та підземних вод;

- поводження з господарсько-побутовими стічними водами здійснювати на підставі договорів із спеціалізованими організаціями та у відповідності до чинного законодавства;

- забезпечити виконання заходів, передбачених у Звіті з ОВД, щодо охорони та раціонального використання водних ресурсів;

- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Лісового кодексу України;

- плановану діяльність здійснювати відповідно до Порядку вирубування дерев і чагарників та використання одержаної при цьому деревини у разі

зміни цільового призначення земельних лісових ділянок або встановлення сервітуту з метою їх використання в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства, та переведення земельних лісових ділянок до нелісових земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.02.2023 № 105;

- вирубування дерев і чагарників на земельних лісових ділянках здійснювати на підставі спеціального дозволу на використання лісових ресурсів;

- здійснювати розчищення місць під лісові склади та їх упорядкування в межах виділених лісових ділянок;

- проводити чищення лісосік незалежно від виду рубки, від порубкових решток способами і в строки, визначені законодавством (крім спалювання);

- здійснювати заготівлю та вивезення деревини тільки з використанням колісних та гужових засобів, повітряно-трельовальних установок;

- зупиняти трельовання деревини при сильному перезволоженні ґрунтів;

- у разі застосування канатних установок прокладання трас повинно здійснюватися під кутом 10 – 20 градусів до основного напрямку схилу з метою запобігання появи і розвитку ерозійних процесів;

- у разі загрози виникнення ерозійних процесів місця проїзду агрегатних лісових машин укладаються порубковими рештками;

- забезпечити проведення робіт способами і засобами, що не спричиняють ерозії ґрунту, негативного впливу на стан водойм та інших природних об'єктів;

- спалювання порубкових решток не здійснювати;

- здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Положень про Проекти організації територій установ природно-заповідного фонду України, затверджених наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 29.07.2005 за № 829/11109;

- здійснювати плановану діяльність відповідно до законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про Червону книгу України»;

- забезпечити охорону середовищ існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;

- забезпечити дотримання «сезону тиші» у період з 1 квітня до 15 червня згідно з вимогами Закону України «Про тваринний світ»;

- забезпечити реалізацію заходів з охорони об'єктів Червоної книги України з урахуванням індивідуальних вимог щодо кожного з видів, а саме дотримання режиму збереження популяцій та заходи з охорони;

- передбачити компенсації за знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України (обрахунки повинна здійснювати відповідна наукова установа), а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання) згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 1030

«Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України,

а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)»;

- здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України»;

- здійснювати плановану діяльність відповідно до режиму охорони та використання територій, об'єктів екомережі;

- у разі виявлення видів флори та фауни, включених до Резолюції 6 (1998) Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (далі – Бернська конвенція) та типів природних оселищ, включених до Резолюції 4 (1996) Бернської конвенції угруповань Зеленої книги України, забезпечити їхнє збереження шляхом розроблення комплексу спеціальних заходів;

- здійснювати плановану діяльність відповідно до Законів України «Про охорону культурної спадщини» та «Про охорону археологічної спадщини»;

- не перевищувати показників виробничого шуму та вібрації на межі житлової забудови, встановлених нормативно-правовими актами та санітарними нормами;

- виконувати заходи, передбачені Звітом з ОВД, щодо запобігання інтенсивного шумоутворення та ізоляції джерел шуму безпосередньо на об'єкті планової діяльності;

- забезпечити реалізацію організаційно-технічних заходів щодо зменшення шуму та вібрації при провадженні планованої діяльності;

- управління відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», документів дозвільного характеру та укладених договорів із суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, у тому числі, з небезпечними;

- вести облік відходів, що утворилися в результаті діяльності та подавати відповідну звітність;

- забезпечити утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів, дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях;

- не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;

- забезпечити своєчасне вивезення відходів, які утворюються в період проведення підготовчих та будівельних робіт;

- забезпечити передачу небезпечних відходів суб'єктам господарювання, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами на підставі укладених договорів;

- реалізовувати заходи, передбачені Звітом з ОВД, з метою попередження впливу відходів на довкілля;

- забезпечити ведення технологічного процесу та обслуговування обладнання в суворій відповідності з керівництвом по експлуатації (режимними картами), проектною документацією, виробничими інструкціями, інструкціями з техніки безпеки, протипожежної та екологічної безпеки;

- використовувати тільки справну техніку та здійснювати проведення постійного контролю за технічним станом обладнання;

- не допускати роботу технологічного устаткування у форсованому режимі;

- не допускати роботу машин та механізмів на «холостому ході»;

- технологічний огляд, ремонтні роботи, миття проводити тільки на спеціалізованому промисловому майданчику, за межами території планованої діяльності;

- при здійсненні заправки кар'єрної техніки використовувати спеціальні піддони для збирання пролитих паливо-мастильних матеріалів;

- не використовувати техніку із підтіканням паливо-мастильних матеріалів та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених СО і СН;

- плановану діяльність здійснювати згідно з вимогами Правил охорони електричних мереж, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1455;

- забезпечити справність електрообладнання, заземлення, ізоляції й огороження струмоведучих частин;

- дотримуватись інших природоохоронних заходів, передбачених відповідними технологічними регламентами та Звітом з ОВД;

- призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог чинного законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

- здійснювати провадження планованої діяльності за умови наявності та з дотриманням усіх документів, у т. ч. документів дозвільного характеру, які з огляду на законодавство, регулюють зазначену діяльність.

- забезпечити зведення до мінімуму чи припинення роботи техніки в період несприятливих метеорологічних умов у радіусі санітарно-захисної зони;

- у разі встановлення факту перевищення щодо будь-якого показника, що контролюється – забезпечити вжиття заходів щодо приведення технологічного процесу до штатного стану та відповідного реагування;

- плановану діяльність здійснювати відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 № 379/1404;

- забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля у разі змін планованої діяльності, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля».

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- припиняти роботи при виникненні будь-яких нештатних ситуацій (аварія, несправність, несприятливі метеорологічні умови тощо) до приведення технологічного процесу в відповідність до регламентних умов;

- розробити план організаційних заходів щодо локалізації та ліквідації аварійних ситуацій, аварій;
- здійснювати організацію навчання персоналу правилам пожежної безпеки на підприємстві;
- при виникненні аварійних, нештатних ситуацій характеристики кількісного та якісного впливу на компоненти довкілля, компенсаційні заходи визначаються в порядку до вимог діючих законодавчих норм та актів;
- забезпечити наявність чіткого регламенту та необхідної кількості засобів для локалізації та ліквідації, у повному обсязі, з метою мінімізації можливого негативно-го впливу на навколишнє природне середовище, будь-якої аварійної ситуації.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

- підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля відсутні.
- 4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів**:**
- здійснювати оплату компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях;
 - забезпечити відшкодування збитків лісовому господарству згідно з вимогами чинного законодавства;
 - забезпечити рекультивацию у відповідності до вимог чинного законодавства;
 - своєчасно та в повному обсязі сплачувати обов'язкові екологічні платежі;
 - забезпечити відшкодування збитків, заподіяних навколишньому природному середовищу, за фактично виконаними роботами, що розраховуються в установленому законодавством порядку.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

- здійснювати утримання території планованої діяльності в належному санітарному та екологічному стані;
 - забезпечувати працівників засобами колективного та індивідуального захисту (спеціальний одяг та взуття), а також ефективне їх використання;
 - утримувати в належному стані дорожнє покриття та своєчасно проводити ремонт з метою зменшення інфільтрації забруднених нафтопродуктами поверхневих стічних вод в ґрунти, ґрунтові води;
 - здійснювати організаційні, економічні, екологічні та інші заходи, спрямовані на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу;
 - забезпечувати охорону типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, рослинних угруповань;
 - забезпечити екологічну безпеку, раціональне використання природних ресурсів, додержання вимог чинного законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
- 6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу**, а саме:**
- щоквартально здійснювати моніторинг впливу планованої діяльності на якість атмосферного повітря, ґрунту на межі санітарно-захисної зони та заповідного урочища «Дівоча гора»;
 - щопівроку здійснювати маркшейдерський відомчий контроль за правильністю розробки родовища, за виконанням вимог по охороні надр і найбільш повному вилученню з надр корисної копалини, за виконанням заходів, що забезпечують при проведенні гірничих робіт безпечність для життя і здоров'я робітників і охорону об'єктів,

- споруд від шкідливого впливу цих робіт;
- щоквартально здійснювати гідрогеологічні спостереження за режимом підземних вод у зоні впливу планованої діяльності;
- щоквартально здійснювати контроль за якісним і кількісним складом кар'єрних вод, що скидаються в р. Устя;
- щоквартально здійснювати моніторинг впливу планованої діяльності на гідрологічний режим та якість поверхневих вод р. Устя;
- щорічно проводити моніторинг стану біорізноманіття та екосистем у межах ділянок заповідного урочища «Дівоча гора», наближених до території планованої діяльності;
- до початку проведення робіт на території лісового фонду (в межах планованої діяльності) здійснити дослідження щодо виявлення охоронюваних видів флори та фауни;
- щорічно проводити радіаційний контроль видобутої сировини на відповідність вимогам НРБУ-97.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу разом з копіями протоколів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу чи інших матеріалів, що містять результати досліджень) подавати протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу, а також забезпечувати їх опублікування на власному вебсайті (у разі наявності) або направляти до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності для публікації на їх вебсайтах. Моніторинг здійснюється щорічно протягом п'яти років з моменту початку провадження планованої діяльності.

Примітка: Якщо під час провадження господарської діяльності буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність – припиненню.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування, а саме:**

- здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля для планованої діяльності не передбачається в разі виконання екологічних умов.
- Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими. Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Директор Департаменту
екологічної оцінки
Заступник Міністра

М.О. Шимкус
О.В. Крамаренко

Підготовлено:
Грицак О.А.
Ведмідь А.І.

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.
** Якщо з оцінки впливу на довкілля впливає така необхідність.

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ (МІНДОВКІЛЛЯ)
вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepri.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

23.02.2024

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВИРОБНИЧА ФІРМА «ПАНДА»

код ЄДРПОУ 13307734,

вул. Сергія Зулінського, буд. 46 Б, м. Вінниця, 21022

(заявник та його адреса)

23.02.2024

(дата видачі)

21/01-202311611277/1

(номер висновку)

202311611277

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

21/01-202311611277/2 від 23.02.2024

(номер і дата звіту/про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності «Видобування корисних копалин (підземних вод) свердловиною № 12-пр у м. Вінниця»

За результатами оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, здійсненої відповідно до статей 3, 6 – 7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме: планованої діяльності з видобування корисних копалин (підземних вод) свердловиною № 12-пр у м. Вінниця, встановлено, що:

процедура оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) розпочата 09.11.2023 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (далі – Реєстр) – 202311611277), 28.12.2023 до Реєстру внесено звіт з оцінки впливу на довкілля (далі – Звіт з ОВД) та розміщено оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, було опубліковано в друкованих медіа «Еко Газета «Акцент»» від 09.11.2023 № 22 та «Еко Журнал «Акцент»» від 09.11.2023 № 22, а також розміщено на дошках оголошень, підтвердженням чого є фотофіксація;

з дня офіційного оприлюднення зазначеного повідомлення про плановану діяльність, зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності до центрального уповноваженого органу не надходили;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля було опубліковано в друкованих медіа «Еко Газета «Акцент»» від 27.12.2023 № 24 та «Еко Журнал «Акцент»» від 27.12.2023 № 24, а також розміщено на дошках оголошень, підтвердженням чого є фотофіксація.

громадські слухання обговорення Звіту з ОВД планованої діяльності відбулись 30.01.2024 о 10:00 годині в режимі відеоконференції;

врахування пропозицій та зауважень, що надходили з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також протягом громадського обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД, відображено в звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною даного висновку.

Основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

Відповідно до Звіту з ОВД, планованою діяльністю передбачається видобування корисних копалин загальнодержавного значення (питних підземних вод) у межах Стрижавсько-Бузького родовища питних підземних вод та геологічне вивчення родовища питних вод для розрахунку та затвердження запасів питних вод ДКЗ.

Видобування підземних вод здійснюється за допомогою спорудженої розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр. Підприємство отримало спеціальний дозвіл на користування надрами (геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення) № 5441 від 11.11.2022 (копію надано в додатку 2 до Звіту з ОВД). Географічні координати зазначені в спеціальному дозволі.

Розвідувально-експлуатаційна свердловина № 12-пр споруджена на земельній ділянці (кадастровий номер 0520655900:07:013:0058) площею 1,77 га, що належить підприємству на підставі договору купівлі-продажу земельної ділянки від 15.12.2021 (копії правовстановлюючих документів надано в додатках 3, 4 до Звіту з ОВД). Відомості про наявність виробничих площ (приміщень) та техніки, необхідних для провадження господарської діяльності наведено в додатку 4 до віту з ОВД. Генеральний план майданчика з розміщення розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр наведено на рисунку 1.11 Звіту з ОВД.

Стрижавсько-Бузьке родовище питних підземних вод розташоване на північно-східній околиці м. Вінниця, в межах надзаплавної тераси р. Південний Буг. Адреса місця розташування розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр: Вінниць-

ка обл., Вінницький р-н, м. Вінниця, вул. Житомирське шосе, буд. 6-Б. Земельна ділянка, на якій облаштована розвідувально-експлуатаційна свердловина № 12-пр, розташована за межами земель лісгосподарського призначення (попередньо ділянка використовувалася для ведення особистого селянського господарства – рілля). Відстань свердловини до лісових ділянок Філії «Вінницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» (Михайлівське лісництво квартал 35, 36, 37, 38, 39, 40) становить 176-178 м. Відстань від свердловини до найближчих житлових будинків становить 1231 м. Карта-схема розташування розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр наведена на рисунках 1.3, 1.4, 1.8, 1.10 Звіту з ОВД.

Дата початку експлуатації розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр – липень 2023 року. Загальні показники/дані розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр: глибина свердловини – 100 м; діаметр свердловини – 159 мм; дебіт свердловини – 360 м³/добу; зниження динамічного рівня по свердловині – 24 м; статичний рівень – 15 м. Паспорт розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр наведено в додатку 10 до Звіту з ОВД.

Показники питної води, що видобувається розвідувально-експлуатаційною свердловиною № 12-пр: водневий показник (одиниці рН) – 6,77; жорсткість загальна – 7,7 ммоль/дм³; залізо загальне – 1,41 мг/дм³; хлориди – 36,8 мг/дм³; марганець – 0,14 мг/дм³; сульфати – 62,2 мг/дм³; кальцій – 122,24 мг/дм³; натрій – 40,02 мг/дм³; нітрати по NO₃ – 0 мг/дм³; нітроти – 0 мг/дм³.

Для розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр визначено зони санітарної охорони (ЗСО). Для свердловини приймається радіус зони санітарної охорони I-го поясу (суворого режиму) – 15 м. Обґрунтування зменшення зони санітарної охорони розвідувально-експлуатаційної свердловини №12-пр для водопостачання цеху по виготовленню безалкогольних напоїв ПМП ВФ «ПАНДА» по вулиці Сергія Зулінського 46-Б в м. Вінниці наведено в додатку 11 до Звіту з ОВД. Зменшення ЗСО першого поясу погоджено Головним управлінням Держпродспоживслужби у Вінницькій області (копію листа Головного Управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області від 22.12.2022 № 6.3-5261-22 наведено в додатку 12 до Звіту з ОВД. Радіус зони санітарної охорони II-го поясу – 100 м, третя зона має радіус 501 м. Карта-схема розрахункових ЗСО I-III поясів розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр наведена на рисунках 1.13, 1.14, 1.15 Звіту з ОВД.

Територія першого поясу ЗСО розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр огорожена металевим огорожею типу «Егоза». Для попередження можливого забруднення підземних вод з поверхні, гирло свердловини надійно загерметизовано, а спеціально передбачена конструкція свердловини повністю виключає можливість перетоку вод по затрубному простору.

Свердловина облаштована надсвердловинними спорудами надземного типу що виготовлені з бетонних кілець діаметром 2,0 м, висотою 2,4 м, з поверхні перекритих бетонними кришками та облаштовані люками для доступу до свердловин і обладнання. Для запобігання від промерзання надсвердловинні споруди обсіпані шаром насипного ґрунту (по типу погірбу). З поверхні насипу над люком до надсвердловинної споруди встановлено металевий будиночок що замикається та обладнано сигналізацією. Схема надсвердловинної споруди наведена на рисунку 1.17 Звіту з ОВД.

Видобуті розвідувально-експлуатаційною свердловиною № 12-пр підземні води використовуються ПП «ВФ «ПАНДА» для виготовлення безалкогольних напоїв, в тому числі фасованої питної води.

Видобуток підземних вод розвідувально-експлуатаційною свердловиною № 12-пр здійснюється в межах дозволу на спецводокористування від 19.09.2023 № 205/ВН/49д-23 (додаток 14 до Звіту з ОВД).

Водозабір на споруду працює в автоматичному режимі без втручання людини.

Облік використання води на свердловині проводиться за допомогою лічильника марки MeiStream Plus DN 50. В розвідувально-експлуатаційній свердловині № 12-пр встановлено глибинний електронасос типу F.E.L.com FP4 Q125/38 9.3kW (відцентровий багатоступінчастий глибинний насос). Насосний агрегат під час експлуатації працює в автоматичному режимі і управляється дистанційно.

Видобута підземна вода, за допомогою насосної станції підземного типу, по підземному трубопроводу Ø 100 мм, подається до загального магістрального трубопроводу Ø 160 мм.

Трубопроводи виготовлені з поліетиленових труб, що використовуються для господарсько-питного водопостачання; по магістральному трубопроводу вода подається до підприємства – на станцію водопідготовки; на станції водопідготовки вода проходить через лічильник, що встановлений для загального обліку води та накопичується в двох буферних ємностях об'ємом по 10 м³ кожна.

Інженерне забезпечення об'єкта, з врахуванням автоматичного режиму роботи об'єкту без втручання людини, становить: ЛЕП; трубопровід для транспортування видобутої води до підприємства. Відстань від розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр до території підприємства ПП «ВФ «ПАНДА» більше 1,5 км.

Планований термін експлуатації розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр, згідно умов спеціального дозволу на користування надрами становить 5 років. Режим роботи розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр – 365 днів/рік, 24 години/добу.

Після завершення експлуатації розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр, та/або якщо свердловина не підлягає ремонту, її необхідно ліквідувати – затампонувати.

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності

Планована діяльність з видобування корисних копалин (підземних вод) свердловиною № 12-пр у м. Вінниця може впливати на компоненти довкілля. Впливу може зазнати водне середовище.

Незапланований негативний вплив на навколишнє середовище можливий лише при аварійних ситуаціях. Основними причинами виникнення аварійних ситуацій порушення правил пожежної безпеки; природне фізичне зношення вузлів технічних засобів; порушення регламенту ведення робіт.

При штатних умовах експлуатації об'єкта господарської діяльності аварійні ситуації не передбачаються. З метою недопущення виникнення аварійних ситуацій Звітом з ОВД передбачено ряд організаційно-технічних заходів, спрямованих на локалізацію та ліквідацію ситуації, а також недопущення забруднення навколишнього природного середовища, впровадження заходів щодо дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Санітарно-захисна зона для об'єкта визначається відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24.07.1996 за № 379/1404 (ДСП 173-96).

Для планованої діяльності з видобування питної води ДСП 173-96 розмір нормативної санітарно-захисної зони не встановлено.

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ, враховуючи дані, наведені в звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме те, що:

- **планована діяльність.** Метою планованої діяльності є видобування корисних копалин (підземних вод) свердловиною № 12-пр у м. Вінниця;

- **вплив на ґрунти та геологічне середовище під час провадження планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, розвідувально-експлуатаційна свердловина № 12-пр споруджена на земельній ділянці, що належить підприємству на підставі договору купівлі-продажу земельної ділянки. При реалізації планованої діяльності з видобування підземних питних вод забруднення ґрунту відсутнє. Видобування підземних вод не несе хімічного та біологічного забруднення ґрунтів, а також їх ущільнення та засолення. Під час експлуатації свердловини будь-яке порушення ґрунтового покриву у тому числі розробка родючого шару ґрунту відсутні, оскільки усі споруди та технологічне обладнання свердловини є існуючими та діючими.

Вплив водозабору (видобування підземних вод) на навколишнє природне середовище визначається відновленням експлуатаційних запасів підземних вод. Розраховані поповнені експлуатаційні запаси підземних вод складають 50,4 л/с, що значно більше проектного відбору води свердловиною (360 м³/добу або 15,74 л/с). При експлуатації підземного водного горизонту не відбудеться зниження експлуатаційних запасів;

- **вплив на атмосферне повітря під час провадження планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, при реалізації планованої діяльності з видобування підземних питних вод відсутні викиди в атмосферне повітря. Технологічне обладнання, що застосовується для видобутку питних підземних вод та розподілу води не є джерелом забруднення атмосферного повітря. Забруднення атмосферного повітря в результаті реалізації планованої діяльності не відбувається;

- **вплив на водне середовище під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до Звіту з ОВД, експлуатаційні запаси ділянки робіт формуються в межах водозабірної басейну р. Південний Буг, що протікає в 1,7 км від ділянки робіт. Площа його до рівня водозабору становить 9000 км². Модулі середньорічного підземного стоку 90 % рівня забезпеченості змінюються від 0,51 до 2,0 дм³/с з 1 км². Розра-

хована мінімальна витрата потоку становить 39657 м³/добу; максимальна витрата потоку становить 1555200 м³/добу. Таким чином, оцінені запаси питних природних вод забезпечені природними ресурсами водоносного комплексу кристалічних порід докембрію на 25-річний термін експлуатації при існуючих водогосподарчих умовах.

Розрахований радіус депресійної лійки при експлуатації свердловини становить 240 м. В межах депресійної лійки житлові будинки відсутні, відстань до житлових будинків становить 1231 м. Вплив на населення при реалізації планованої діяльності, через утворення депресійної лійки, відсутній.

В межах депресійної лійки розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр розташовано: експлуатаційна свердловина № 9, ПП «ВФ «ПАНДА» (свердловина №9р – резервна), що може здійснювати кумулятивний вплив. При спільній експлуатації водозабірної свердловини 12-пр та водозабірної свердловини 9 розрахований радіус депресійної лійки не перевищує 260 м. Об'єкти вразливі до водозниження в радіусі депресійної лійки відсутні.

За хімічним складом досліджувана вода гідрокарбонатно-сульфатна-хлоридна-кальцієво-натрієво-магнієва з мінералізацією 0,7 г/дм³ відповідає нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10. «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Протокол дослідження води з розвідувально-експлуатаційної свердловини №12-пр наведено в додатку 15 до Звіту з ОВД.

Скиди забруднюючих речовин (скид стоків) до водних об'єктів при реалізації планованої діяльності відсутні – стічні води не утворюються;

- **вплив на рослинний і тваринний світ, території та об'єкти природно-заповідного фонду під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до листа Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації від 21.12.2023 № 01-15-01/4598 (додаток 8 до Звіту з ОВД) територія планованої діяльності не відноситься до об'єктів природно-заповідного фонду. Разом з тим, відповідно до схеми екомережі області, затвердженої рішенням 10 сесії 6 сесії Вінницької обласної ради від 14.02.2012 № 282 «Про затвердження регіональної екологічної мережі Вінницької області» територія планованої діяльності відноситься до Вінницького регіонального центру біорізноманіття.

Згідно з експертним висновком щодо впливу експлуатації водозабірної розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр на стан біорізноманіття (додаток 19 до Звіту з ОВД), за результатами проведеного дослідження на ділянці розташування свердловини, площею 1,77 га не виявлено видів флори та фауни, що знаходяться під охороною. Водопониження в межах депресійної лійки водозабірної свердловини №12-пр не вплине на стан зелених насаджень об'єктів природно-заповідного фонду та лісових насаджень;

- **вплив на клімат і мікроклімат під час провадження планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, при реалізації планованої діяльності в атмосферне повітря не надходять парникові гази. Планована діяльність не вплине на клімат не призведе до змін клімату, не матиме впливу на клімат;

- **вплив на соціальне та техногенне середовища під час провадження планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, для уникнення ризиків для здоров'я населення через вживання неякісної питної води Звітом з ОВД передбачено відповідні заходи.

Відповідно до листа Управління містобудування та архітектури Вінницької обласної державної адміністрації від 08.12.2023 № 07-15-1597 (додаток 9 до Звіту з ОВД) на території планованої діяльності об'єктів культурної спадщини не виявлено;

- **вплив шуму та вібрації на довкілля під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до Звіту з ОВД, експлуатація розвідувально-експлуатаційної свердловини № 12-пр у відповідності з технологічним режимом не створює шумового навантаження на довкілля. Все обладнання, встановлене на водозаборі, заводського типу з визначеними шумовими характеристиками. Обладнання справне та працює відповідно до їх технічних паспортів. Шумові характеристики знаходяться у межах встановлених заводськими випробуваннями. Джерелом шумового впливу під час експлуатації свердловини може бути електричний двигун насоса – глибинний електронасос. Але зазначений насосний агрегат розміщується в свердловині під землею та під водою – на глибині 72,7 м. Крім того устя свердловини знаходиться у закритому приміщенні насосної станції. Таким чином, рівень шуму від роботи насосного обладнання зведений до мінімуму та не створює акустичного навантаження на навколишнє середовище.

Під час експлуатації об'єкта планованої діяльності використання установок, обладнання та матеріалів, що викликають вібраційне забруднення навколишнього природного середовища не передбачається;

- **вплив радіаційного забруднення, електромагнітного та іонізуючого випромінювання на довкілля під час провадження планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, під час експлуатації об'єкта планованої діяльності розташування та використання джерел іонізуючого випромінювання, ультразвуку, а також електромагнітних полів, що створюються радіотехнічними об'єктами, не передбачається. Водозабірні розвідувально-експлуатаційні свердловини № 12-пр не є джерелом радіаційного, іонізуючого та електромагнітного випромінювання. В радіаційному відношенні води експлуатаційних водоносних горизонтів на родовищі безпечні, вміст радіонуклідів у воді не перевищує допустимі рівні згідно НРБУ-97/Д-2000, ДержСанПіН 2.2.4-171-10. Протокол дослідження радіаційна якості підземних вод наведено

в додатку 16 до Звіту з ОВД;

- **управління відходами під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до Звіту з ОВД, при реалізації планованої діяльності з видобування підземних питних вод не утворюються відходи. Об'єкт працює в автоматичному режимі, відсутнє обладнання при експлуатації якого виникають відходи. Заміна обладнання свердловини – електродвигуна здійснюється не частіше одного разу на 10 років,

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), вважає допустимим/ недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (ґрунти та земельні ресурси, атмосферне повітря, водне середовище, геологічне середовище, рослинний і тваринний світ, клімат і мікроклімат, соціальне та техногенне середовище) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим;

за результатами аналізу Звіту з оцінки впливу на довкілля встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на водне середовище. При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

— здійснювати провадження планованої діяльності за умови наявності та з дотриманням усіх документів, у т. ч. документів дозвільного характеру, які з огляду на законодавство, регулюють зазначену діяльність;

— реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Земельного кодексу України, Закону України «Про охорону земель»;

— користування земельною ділянкою здійснювати лише при наявності документів землекористування та з цільовим призначенням земель, що відповідає даній планованій діяльності;

— забезпечити внесення до Державного земельного кадастру відомостей про обмеження у використанні земель у межах зон санітарної охорони свердловини № 12-пр, у відповідності до вимог Закону України «Про Державний земельний кадастр» та Порядку ведення Державного земельного кадастру затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051;

— здійснювати плановану діяльність на підставі спеціального дозволу на користування надрами;

— плановану діяльність здійснювати відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

— реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Водного кодексу України;

— здійснювати плановану діяльність на підставі та в межах дозволу на спеціальне водокористування;

— під час реалізації планованої діяльності забезпечити дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;

— забезпечити наявність обладнання для систематичного контролю відповідності об'єму фактичної подачі води проєктній потужності водозабору;

— здійснювати плановану діяльність відповідно до вимог ДСанПіН 2.2.4-171.10;

— вести журнал обліку забраної води;

— дотримуватися експлуатаційних показників свердловин відповідно до дозволу на спеціальне водокористування та паспорту свердловин;

— забезпечити здійснення систематичних спостережень за режимом підземних вод;

— виконувати заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів;

— забезпечити виконання статті 44 Водного кодексу України;

— використовувати ефективні сучасні технічні засоби та технології для утримання своєї території в належному стані;

— забезпечити організацію збору, очищення, відведення дощових та талих вод;

— не здійснювати скид стічних вод на рельєф місцевості та у поверхневі водні об'єкти;

— здійснювати плановану діяльність відповідно до обмежень, встановлених для водоохоронних зон та прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів;

— забезпечити відповідно до вимог законодавства тампонування та ліквідацію свердловин непридатних для експлуатації;

— здійснювати плановану діяльність відповідно до режиму охорони та використання територій та об'єктів екомережі;

— реалізацію планованої діяльності здійснювати з урахуванням вимог законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про Червону книгу України»;

— плановану діяльність здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», документів дозвільного характеру та укладених договорів

зі спеціалізованими організаціями у сфері управління відходами, у тому числі, з небезпечними;

— вживати заходи із недопущення попадання відходів у ґрунт;

— підтримувати повну технологічну готовність обладнання і герметичність арматури та з'єднань трубопроводів;

— проводити систематичний контроль за герметичністю клапанів, арматури, з'єднань трубопроводів;

— забезпечити захист від корозії внутрішніх поверхонь обладнання та конструкцій;

— здійснювати контроль за точним дотриманням технологічного регламенту роботи обладнання, роботою контрольно-вимірювальних пристроїв;

— забезпечити справність електрообладнання, заземлення, ізоляції й огороження струмоведучих частин;

— здійснювати проведення постійного контролю за технічним станом обладнання;

— дотримуватись інших природоохоронних заходів, передбачених відповідними технологічними регламентами та Звітом з ОВД;

— у разі встановлення факту перевищення щодо будь-якого показника, що контролюється – забезпечити вжиття заходів щодо приведення технологічного процесу до штатного стану та відповідного реагування;

— забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля у разі змін планованої діяльності, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля».

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- припиняти будь-які роботи при виникненні нештатних ситуацій (аварія, несправність тощо) до приведення технологічного процесу у відповідність до регламентних умов;

- розробити план організаційних заходів щодо локалізації та ліквідації аварійних ситуацій, аварій;

- здійснювати організацію навчання персоналу правилам пожежної безпеки на підприємстві;

- на випадок виникнення аварійної ситуації передбачити ряд організаційно-технічних заходів, спрямованих на локалізацію та ліквідацію виниклої ситуації та недопущення забруднення навколишнього середовища;

- забезпечити наявність чіткого регламенту та необхідної кількості засобів для локалізації та ліквідації, у повному обсязі, з метою мінімізації можливого негативно-го впливу на навколишнє природне середовище, будь-якої аварійної ситуації.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

- підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля планованої діяльності відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів:**

- забезпечити озеленення та благоустрій території провадження планованої діяльності та зони санітарної охорони свердловин;

- своєчасно, в повному обсязі сплачувати обов'язкові екологічні платежі;

- здійснювати оплату компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

- здійснювати утримання території підприємства в належному санітарному та екологічному стані;

- не допускати розміщення та розлив шкідливих речовин в ЗСО водозабору;

- суворо дотримуватися основних вимог та рекомендацій санітарної служби та органів геоекологічного контролю;

- забезпечити екологічну безпеку, раціональне використання природних ресурсів, додержання вимог природоохоронного законодавства.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроєктного моніторингу, а саме:**

- щоквартально здійснювати режимні спостереження за рівнем води в межах водозабору, з урахуванням взаємодії свердловин та у відповідності до пункту 11.3 Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ питних і технічних підземних вод;

- здійснювати постійний огляд насосних станцій і I-го поясу зони санітарної охорони, II-го поясу зони санітарної охорони – один раз на місяць, III-го поясу зони санітарної охорони – один раз на рік;

- щомісячно здійснювати спостереження за якістю води шляхом проведення санітарно-мікробіологічного, хімічного контролю і визначення отрутохімікатів відповідно до санітарних норм і правил;

- щопівроку здійснювати спостереження за якістю води шляхом проведення ра-

діологічного контролю.

У разі погіршення якості води (збільшення мінералізації, твердості, появу бактеріального або хімічного забруднення), а також відхилення роботи водозабору від проектного, водокористувач повинен повідомити про це місцеві органи Держпродспоживслужби, місцевого самоврядування, з метою встановлення джерел погіршення якості води та локалізації їх дій.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу разом з копіями протоколів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу чи інших матеріалів, що містять результати досліджень) подавати протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу, а також забезпечувати їх опублікування на власному вебсайті (у разі наявності) або направляти до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності для публікації на їх вебсайтах. Моніторинг здійснюється щорічно протягом двох років з моменту початку провадження планованої діяльності.

Примітка: Якщо під час провадження господарської діяльності, буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність – припиненню.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення до-

даткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проєктування**, а саме:

- здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля для планованої діяльності не передбачається в разі виконання екологічних умов.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Директор Департаменту екологічної оцінки	М.О. Шимкус
Заступник Міністра	О.В. Крамаренко
Підготовлено: Грицак О.А. Ведмідь А.І.	
* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.	
** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.	

У столичному ботсаду зацвіла найстаріша в Європі пальма

У Києві в оранжереї ботанічного саду ім. О.Фоміна розквітла пальма Лівістона, якій вже понад 200 років. Квітує пальма взимку, тому що родом з Австралії, де зараз літо.

Про це повідомили на Facebook-сторінці Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

«Щороку ми з нетерпінням чекаємо, коли заквітує наша красуня. Проте у 2023 році вона змусила нас понервувати: через війну, вибухи та блекаути вперше не зацвіла» — йдеться у повідомленні.

Висота австралійської панянки 30 метрів. Дослідниками Ботанічного саду КНУ доведено, що це максимальна висота пальми цього виду в природі. Квітучі суцвіття дерево викидає над листям, аж під самим дахом оранжереї.

«Скляна будівля оранжереї Ботсаду була побудована саме для цієї красуні. У нашої пальми Лівістона Австралійської є подружка — пальма Лівістона Китайська, вона трохи нижча та молодша, але також квітуча», — поінформували у ботсаду.

Раніше повідомлялося, що у Києві торік комунальники висадили понад 4 тис. дерев, майже 47 тис. кущів та близько 5,5 млн квітів.

У Києві висаджують квіти за популярним нині принципом «Нова хвиля», а однорічні рослини використовують здебільшого для тематичних клумб. Комунальники використовують лучну рослинність серед декоративного різнотрав'я та багато злакових.

Джерело: suspilne

Журавлі повернулися з вирію на Житомирщину. Які перелітні птахи прилітають першими

Перші журавлі повернулися з вирію на Житомирщину.

Про це розповів орнітолог Микола Весельський та пояснив, які перелітні птахи прилітають першими. За його словами, серед перелітних птахів є види, які з'являються ранньої весни, а то й навіть у зимовий час, коли є потепління.

«У цьому році вже півтора тижня тому прилетіли перші журавлі і почали займати свої території. І також подекуди вже почали проліт шпаки. Це пернаті, які з'являються одними з перших. Разом із ними також згодом прилітають:

- жайворонок польовий;
- чайка з групи куликів — контрастний чорно-білий птах, який зустрічається на полях у вологих місцях», — розповів Микола Весельський.

Також ранньої весни починають міграцію водоплавні птахи.

«Це гусоподібні, різні види гусей: велика білолоба гуска, сіра гуска, гуменник. З ними також відбувається проліт диких качок, хоча деякі з них, зокрема крижень, залишаються на ополонках, але основна кількість — перелітні і під час весняної міграції вони летять у зграях. Такі кутоподібні зграї у вигляді ключів влаштовують гуси, дикі качки», — повідомив орнітолог.

Коли згодом ще більше потепліє — це в середині або в другій половині березня, то з'являються лелеки: білий лелека, чорний лелека. До кінця березня — на початку квітня починають прилітати і зерноїдні птахи родини в'юркових. Це зяблики. Деякі з них і взимку залишаються, але більшість мігрують. В цей час також повертається щедрик — дрібний птах ряду горобцеподібних.

Коли оживуть комахи, які є кормом для численних комахоїдних пташок, то з'являються кропив'янки, вівчарики.

Одними з останніх прилітають до нас лас-

тівки, а найпізніше — серпокрилець чорний. Він у нас більше відомий як стриж. Це власне ті, хто завершує приліт птахів з теплих країв. В цей час, коли прилітає серпокрилець, у деяких птахів вже є пташенята.

В середньому птахи прилітають в один і той же час, різниця лише у декілька днів. За понад 30 років моїх досліджень та досліджень колег з України й Євразії, зміни клімату впливають на більш ранній приліт птахів з вирію. Декілька десятиліть, пів століття тому вони прилітали дещо пізніше, а нині їхня поява є більш ранньою.

Коли перелітні птахи прилітають і повертаються морози, то пернаті можуть знову мігрувати.

«Птахи мають крила і у разі повернення морозів та холодів відбувається їхня відкочівля. Це не говорить про те, що птахи летять дуже далеко. Це може бути переміщення лише на декілька десятків або навіть декілька сотень кілометрів на південь. Туди вони кочують, аби перечекати негоду, а потім знову повернутися. Дехто просто залишається і не кочує», — пояснив Микола Весельський.

«Люди часто перекидають свої емоції, відчуття на тварин і думають, які вони нещасні, що вони замерзають, що їм суцужно. Але насправді, коли негода, то птахи перебувають у статичному стані для того, щоб не витратити свою енергію. Вони її беруть, а як тільки приходить потепління, то одразу активізуються, у них з'являється можливість відшукати корм, бо власне відліт у теплі краї і пов'язаний з їжею, накопиченням енергії, яка дає сили, тепло. Це й обумовлює міграційні процеси», — розповів орнітолог і додав, що протягом останніх років, навіть десятиліть, водоплавні качки залишаються взимку, бо багато водойм не замерзають, є ополонки і птахи на них концентруються.

Джерело: suspilne

Ера пластику чи металу: економічність і екологічність

Глобальні тенденції циркулярної економіки в поєднанні з декарбонізацією та діджиталізацією призвели до зміни парадигми у багатьох галузях.

До того ж, впровадження сучасних технологій у різних галузях змінює усталене ставлення до низки матеріалів у виробництві.

Саме тому у глобальній економіці все активніше проглядається тренд на заміну металів пластиками, причому перші найчастіше виграють як з точки зору довговічності, так і, як би неочікувано це не звучало, з точки зору екологічності.

Декарбонізація і досягнення цілей European Green Deal ставить перед економіками європейських країн низку викликів у багатьох галузях промисловості. Найчастіше напрями, на яких акцентується найбільша увага, – це енергетика та транспорт.

З одного боку це - справедливо, оскільки вуглецевий слід від діяльності, пов'язаної з генерацією електроенергії і тепла, за даними Міжнародного енергетичного агентства (IEA), складає понад 25% усіх викидів, що обумовлено насамперед високим відсотком використання викопного палива.

Транспортна галузь продукує понад третину викидів парникових газів, що також значною мірою пов'язано з використанням викопного палива.

Однак високий вуглецевий слід мають і інші галузі. Наприклад, будівельна. На неї, за підрахунками ІАЕ, припадає 36% кінцевого споживання енергії та 39% викидів вуглекислого газу, пов'язаних з енергетикою та технологічними процесами.

Причому 11% цих викидів є результатом виробництва будівельних матеріалів, зокрема, таких як сталь, цемент і скло.

Тобто, коли ми говоримо про декарбонізацію, недостатньо обмежуватися лише енергетикою і транспортом. Зрозуміло, що зниження викидів саме по цих напрямках матиме кумулятивний ефект і для інших галузей.

Втім, важливу роль має і впровадження «зелених» технологій в інших сферах, зокрема при виробництві матеріалів, що використовуються у будівництві, промисловості, хімічній галузі тощо.

Пластик проти металу

За підрахунками директора Інституту дослідження заліза Макса Планка в Дюссельдорфі Дірка Раабе, на видобуток і виробництво металів припадає не менше 10% усіх викидів парникових газів і близько 40% усіх промислових викидів таких газів.

Саме тому наразі все більше уваги в ЄС приділяється розвитку «зеленої» металургії – виробництва металів без використання викопного палива, або із застосуванням технології зберігання та утилізації вуглецю для зменшення викидів.

Втім, базовою проблемою залишається велика енергоємність багатьох процесів, пов'язаних із виробництвом металів. Тож в багатьох галузях спостерігається стійка тенденція із заміни металевих компонентів альтернативними. Переважно – пластиковими.

З погляду енергоємності виробництва і вуглецевого сліду вони мають суттєві переваги відносно металів: за даними ETH Zurich, станом на 2021 рік вуглецевий слід пластиків у глобальних викидах парникових газів складав 4,5%. При цьому набагато нижча собівартість виробництва, легка оброблюваність, низькі температури плавлення, висока пластичність, що дозволяє виготовляти складніші форми, хімічна стійкість, а також проста можливість модифікації – сприяють їхньому використанню практично в усіх галузях економіки.

Ключові переваги пластику добре демонструє простий приклад. Водопровідні труби. Хімічна стійкість дозволяє не боятися корозії, гнучкість і легкість – робить зручнішим монтаж і демонтаж, менші тепловтрати – дозволяють економити.

Якщо додати до цих характеристик мінімальні реакції з іншими матеріалами, відсутність реакції на електричний заряд та магнітне поле, а також можливість надавати їм різні необхідні властивості: стійкість до механічних навантажень, ультрафіолетового випромінювання тощо, стає очевидним, чому пластик поступово витісняє метали. В окремих сферах, наприклад, медицині, пластики є безальтернативним рішенням.

Все це призвело до того, що за останні 10 років виробництво пластиків у світі збільшилося більш ніж у півтора рази, або на понад 100 млн тонн на рік, і, за прогнозами Організації Об'єднаних Націй, до 2060 року щорічні обсяги виробництва пластику можуть потроїтися і сягнути 1,2 млрд тонн.

Втім, яким би привабливим не було використання пластиків, на сьогодні є чітке розуміння головного недоліку – все більше поширення для короткотермінового використання (наприклад, упаковка) та довгий період розкладання з обмеженими можливостями переробки і утилізації призвела до того, що пластикові відходи накопичуються у надзвичайних масштабах, створюючи небезпеку для довкілля.

Згідно з даними ООН, у світі переробляється близько 9% пластику. Хоча, за іншими підрахунками, ця цифра сягає 15%, вона залишається вкрай низькою. Також є усвідомлення, що із збільшенням виробництва пластиків буде зростати і їхній вуглецевий слід. Адже, попри відносно низьку енергоємність виробництва, основною сировиною для синтетичних полімерів залишається викопне паливо – нафта і газ.

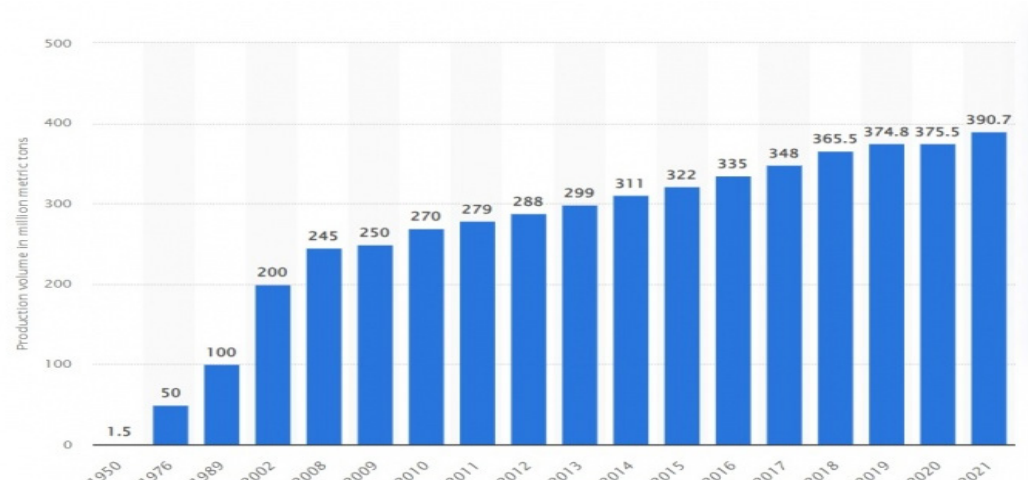
Тож, так само, як і в металургії, триває пошук рішень, які могли б зробити пластики «зеленими». Спільно з учасниками галузі на платформі Міненерго приділяємо увагу питанням викидів парникових газів та обрахунку вуглецевого сліду, адже вартість податку на викиди в ЄС є досить сильним фіскальним навантаженням.

Тенденції «зелених» полімерів

Наразі всі технології біорозкладних пластиків, що виробляються і вивчаються, можна поділити на чотири групи. Перша – це полімери, виділені з біомаси, та природні полімери: крохмаль, целюлоза, білки.

Друга – полімери, що виробляються мікроорганізмами під час своєї життєдіяльності (полігидроксиалканоати, бактеріальна целюлоза). Третя – полімери, штучно синтезовані із природних мономерів (наприклад, полілактиди). І остання група – традиційні синтетичні пластики із введеними в них біоруйнівними добавками.

Ці технології активно розвиваються у світі, насамперед, у США та Європі. Новітні розробки з впровадженнями у виробництво з'явилися і у Китаї, Японії, Південній Кореї. Коротко зупинимось на кількох конкретних прикладах розвитку цих технологій.

Природні полімери, зокрема крохмаль, широко застосовуються для виробництва біорозкладних матеріалів побутового призначення (упаковка, плівка для мульчування в агротехніці, пакети для сміття).

Дослідження промислових способів одержання біополімерів розпочалися наприкінці 1980-х в Італії компанією Novamont S.p.a. Сьогодні вона має в своєму розпорядженні завод продуктів на основі крохмалю потужністю 60 тис. тонн на рік.

У Німеччині працюють фірми Biotec (20 тис. тонн на рік) та BIOP Biopolymer Technologies (3,5 тис. тонн на рік), причому остання також торгує ліцензіями на власну технологію отримання біопластиків.

У Нідерландах базується компанія Rodenburg Biopolymers із потужностями 40 тис. тонн. Компанія Limagrain Cereales Ingredients виробляє 10 тис. тонн полімеру на основі крохмалю. У США виробником є Cereplast Inc.

Найпоширенішим біорозкладним полімером із групи, що виробляються мікроорганізмами, є полімолочна кислота (PLA). Виробництво мономеру – власне молочної кислоти – мікробіологічним способом дешевше традиційного, оскільки бактерії синтезують її з доступних цукрів у технологічно нескладному процесі.

Сам полімер молочної кислоти (точніше суміш двох оптичних ізомерів одного і того ж складу) має досить високу термічну стабільність, а саме температуру плавлення 210-220 °C. Вироби з PLA характеризуються високою жорсткістю, прозорістю та блиском.

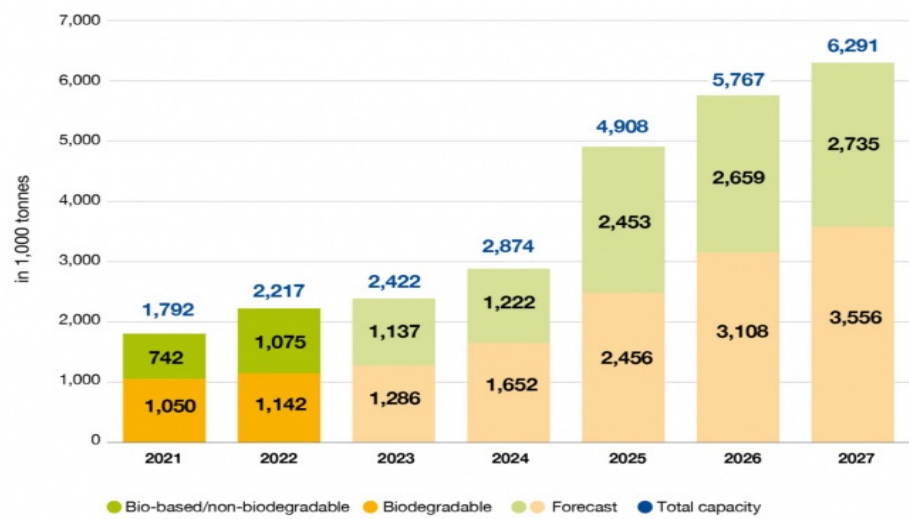
Хоча патент на метод промислового отримання PLA був виданий компанії DuPont ще у 1954 році, комерціалізація цього біопластику розпочалася лише у XXI столітті. У 2002 році в місті Блер у США фірмою Nature Work було запущено завод потужністю 140 тис. тонн виробництва PLA з глюкози кукурудзяного крохмалю.

Сьогодні це найбільший виробник PLA у світі, його потужність уже 280 тис. тонн. У найближчі 5 - 10 років планується будівництво третього заводу, сировиною для якого стануть практично безкоштовні відходи переробки кукурудзи. Кілька заводів з виробництва PLA є в Європі, низка дрібних виробників – в Азії.

Головні сфери застосування PLA – упаковка (сумки, тара для харчових продуктів), пляшки для молока, соків, води, але не газованих напоїв, оскільки PLA пропускає вуглекислий газ. З PLA також виготовляють іграшки, корпуси мобільних телефонів, комп'ютерні мишки та тканини.

За прогнозами європейської асоціації промисловості біопластику European Bioplastics, до 2028 року обсяги виробництва біопластику у світі зростуть майже утричі, порівняно з 2022 роком, до 6,3 млн тонн.

Global production capacities of bioplastics

Source: European Bioplastics, nova-Institute (2022). More information: www.european-bioplastics.org/market and www.bio-based.eu/markets

Пластики в Україні

До початку повномасштабного вторгнення Росії обсяги виробництва первинних пластмас в Україні зростали, за підсумками 2021 року сягнули близько 24-26 млрд гривень. Однак 65-67% потреб у первинних пластмасах покривалося за рахунок імпорту.

Втім, враховуючи конкурентні переваги, а саме сировинну базу: видобуток власної нафти і газу, а також можливості для розвитку виробництва біополімерів за рахунок агросектору, активний розвиток цієї галузі вбачається не лише доцільним, а вкрай необхідним.

Адже для України вкрай важливим є перехід від використання і експорту сировини, до переробки і створення продукції з високою доданою вартістю. При цьому саме в хімічній галузі маємо необхідну базу для розвитку переробки, що дозволить створювати додаткові робочі місця, сприятиме заміщенню імпорту і впровадженню новітніх технологій відповідно до світових трендів.

При повоєнному відновленні полімери можуть застосовуватися в багатьох сферах: від будівництва доріг і будинків до машинобудування і прокладання залізничних шляхів (технології виробництва шпал із переробленого пластику набувають популярності у низці європейських країн, їхня стійкість до руйнувань, мастил і грибків роблять їх набагато довговічнішими, ніж традиційні дерев'яні і бетонні).

Вирішивши питання збору та сортування побутових відходів, реалістичним вбачається впровадження і розвитку технології переробки пластиків, адже це – європейський тренд.

Хоча, як вже зазначалось, загальні світові показники переробки ще доволі низькі, за даними Єврокомісії, станом на 2020 в країнах ЄС перероблялося близько 38% відходів пластику, що використовувався для пакування. Враховуючи те, що саме на пакувальну продукцію припадає 40,6% всіх пластикових відходів, – це доволі значний показник.

Європейський тренд до збільшення числа побутових товарів з перероблених відхо-

дів для «вторинного використання» не лише сприяє ефективному очищенню довкілля, але і формує замкнуті цикли виробництва.

Основним рушієм змін є популяризація сортування населенням побутових відходів та безпечності використання продуктів з сировини вторинної переробки.

Тож розвиток виробництва пластиків з акцентом саме на «зелений» напрям може стати одним із драйверів повоєнного відновлення і економічного зростання. Маємо максимально використовувати свій потенціал.

Висновки

Аби бути конкурентоспроможним на глобальному ринку, важливо бути в тренді. Тому Міністерство енергетики України у співпраці з Департаментом енергетики США та іншими іноземними партнерами системно розвиває напрямок R&D - Research and Development.

Наша візія - відновлення промисловості, видобувної та переробної галузі повинно базуватись на передових технологічних рішеннях для їх конкурентоздатності в довгостроковій перспективі, що забезпечить місце на глобальних ринках.

Ми активно вивчаємо світові тенденції в контексті R&D для їх імплементації при формуванні політики.

Світова практика передових корпорацій – баланс між реалізацією трендової продукції сьогодні та інвестицій в R&D, що забезпечують конкурентні рішення в майбутньому. Наша мета - синергія «Build Back Better» з інноваційними рішеннями для створення максимальної доданої вартості виробничих процесів.

Джерело: epravda.com.ua

**Найстаріший дуб Львівщини змагається за звання
“Європейське дерево року”**

Дуб, який росте у селі Верин Розвадівської громади Стрийського району, подали на участь у конкурсі «Європейське дерево року – 2024». Дерево вважається найстарішим у Львівській області та має статус ботанічної пам'ятки природи місцевого значення. За різними джерелами, йому від 500 до 1000 років.

Історію стародавнього дуба розповіли Суспільному мешканці Верина.

Дерево прижилося біля місцевої церкви святого Михаїла. Скільки йому років, достеменно ніхто не знає. Однак точно не одна сотня, впевнена тутешня екскурсоводка Оксана Гусак.

“Перша письмова згадка про село датована XV століттям. Якщо дубові 700, а, можливо, більше років, то він тут ріс на 100 років раніше, ніж було засноване село. Коли народжується дитина, дуб знайомиться з нею через те, що дитину ведуть до хрещення. І, відтак, коли людина йде на вічний спочинок, її теж проводить дуб. Тобто, він є свідком усіх подій, котрі відбуваються у Верині. Я жартую, що це єдиний «чоловік», який не пропустив жодного богослужіння у нас на парафії”, — каже екскурсоводка.

Веринський дуб заввишки 18 метрів, а в обхваті має вісім з половиною метрів. У 1984 році старому дубу надали статус ботанічної

пам'ятки природи місцевого значення, а у 2010-му його визнали найстарішим деревом Львівщини.

“Цей дуб є таким об'єктом єднання не тільки людей, які проживають у цьому селі, а й далеко з-поза меж нашого села. Але що мені трохи прикро і болить, що переважно, коли говорять про наш дуб, відомий веринський дуб, то замовчують про той бік стовбура дерева, який ушкоджений і уже потребує людського втручання, бо є досить в аварійному стані. Але оскільки дерево має значення ботанічної пам'ятки, то ані церква, ані громада не мають права щось зробити”, — розповідає місцевий священик отець Тарас Пиріг.

Цьогоріч веринський дуб представляє Україну на конкурсі «Європейське дерево року» від Асоціації екологічного партнерства.

“Таке потужне дерево і треба, щоб воно представляло нашу Україну. І треба його зберегти. Треба стукати у всі інстанції, щоб якось полікувати то дерево. Воно просить допомоги”, — зазначає секретарка Розвадівської сільської ради Олександра Шимко.

Голосування за європейське дерево року триватиме до 22 лютого. Разом з Україною, фіналістами конкурсу є ще 14 країн.

Джерело: suspilne

**Чим унікальне
торфове болото на Хмельниччині**

Гідрологічний заказник загальнодержавного значення «Михельський» — природний об'єкт у Шепетівському районі Хмельниччини площею 109 га. Торфове болото округлої форми виникло шляхом заростання карстового озера.

Про це повідомили у Національному природному парку «Мале Полісся». За їхньою інформацією, такі болота характерні для північної тайгової зони й прибалтійських країн. Вони дуже рідко зустрічаються в Україні — лише подекуди на Поліссі та в Каратах.

«Цей природний комплекс має водоохоронне, кліматорегулююче, ландшафтозахисне значення, а також є осередком охорони болотного біорізноманіття.

Тут зростають рослини з Червоної книги України, наприклад, льодовиковий релікт — верба чорнична та лучно-болотні орхідеї — пальчатокорінники. Окрім того, тут є чимало

видів, які охороняються у Хмельницькій області — андромеда багатоліста, багно звичайне, вовче тіло болотне, журавлина болотна, лохина, пухівка багатокоскова і піхвова», — йдеться у повідомленні.

Також, повідомляють у природному парку, багатою є і фауна заказника.

«На цій території можна зустріти велику кількість птахів: журавель сірий (ЧКУ), бекас, щеврик лісовий, жулан, малинівка, вівчарик-ковалик, зяблик, дрізд чорний та багато інших. Зі ссавців до центральної частини болота часто заходять лосі звичайні (ЧКУ), козулі, заєць сірий, лисиця, дикий кабан, а із земноводних можна зустріти рідкісну в області жабу гостроморду (додаток III Бернської конвенції) «

Джерело: suspilne

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жиянська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.: +380739753774; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення №27/2
Дата виходу в світ
27 Лютого 2024 року